

Міністерство освіти і науки України

Модельна навчальна програма

«Мова іврит. 5-6 класи»

для закладів загальної середньої освіти

(авт. Бакуліна Н.В., Щербак О.Д.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

2021

ВСТУПНА ЧАСТИНА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. Вступ.

Багатомовність і полікультурність українського соціуму та сучасні зміни ціннісних орієнтирів в освіті потребують переосмислення підходів щодо навчання мов, зокрема української мови, мов корінних народів і національних меншин, іноземної тощо. Оновлення змісту потребує й курс «Мова іврит», який є інтегральною складовою мовної освіти України. Сучасна школа покликана сприяти відродженню, збереженню та розвитку давньої єврейської мови та культури єврейського народу, що споконвіку проживає на теренах України, та водночас забезпечувати достойний рівень володіння держаною мовою, що гарантує учням інтеграцію в українське суспільство.

Нині провідною методологічною основою реформування освітньої галузі, в тому числі шкільної мовної освіти, є *ідеологічна триада сучасної освітньої парадигми: компетентнісна, інтегративна та культуровідповідна*. Поряд з цим, модернізація освіти розглядається на основі інтеграції провідних підходів до навчання – *компетентнісного, особистісно-зорієнтованого та діяльнісного*.

На цих засадах створена й модельна програма курсу «Мова іврит» для базової середньої освіти. Вона розроблена відповідно до *основних положень*, визначених у чинному Державному стандарті базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30. 09. 2020 р. № 898):

- ґрунтується на визначених стандартом *ціннісних орієнтирах* (пункт 4 Державного стандарту);
- охоплює формування *ключових компетентностей* (пункт 7 Державного стандарту) *та наскрізних у всіх ключових компетентностях умінь* (пункт 9 Державного стандарту);
- передбачає реалізацію *вимог до обов'язкових результатів навчання* учнів з мовно-літературної освітньої галузі – мова та література корінного народу або національної меншини для класів (груп) з навчанням мовою корінного народу або національної меншини (Додаток 4 до Державного стандарту);
- ураховує *наступність* між циклами навчання на рівнях початкової та базової середньої освіти (корелює з вимогами Державного стандарту початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 24. 07. 2019 р. № 688));
- орієнтується на *компетентнісний потенціал* мовно-літературної освітньої галузі, що визначає здатність формувати всі ключові компетентності через розвиток відповідних умінь і ставлень та базові знання (Додаток 1 до Державного стандарту);
- враховує *положення* Концепції «НУШ» (2016) та *міжнародні рекомендації* в галузі освіти національних меншин.

II. Мета, завдання, пріоритети та структура предмета «Мова іврит».

Метою предмета «Мова іврит» як інтегральної складової мовно-літературної освітньої галузі є розвиток компетентних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють українською мовою, читають інформаційні та художні тексти, зокрема класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), здатні спілкуватися мовами корінних народів і національних меншин, іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень (*відповідно до п. 14 чинного Державного стандарту базової середньої школи*).

Мова іврит вивчається у закладах загальної середньої освіти з навчанням українською мовою як окремий предмет (як мова вивчення у ЗЗСО України з єврейським етнокультурним компонентом або як друга мова), тому ця модельна програма є логічним продовженням початкового курсу мови іврит і розрахована на учнів, які опановують її з першого класу у школах із навчанням українською мовою.

З огляду на чинний Закон України «Про освіту», **основним завданням модельної навчальної програми з мови іврит для базової середньої освіти** є визначення орієнтовної послідовності досягнень очікуваних результатів навчання учнів, змісту навчального предмета та видів навчальної діяльності учнів, рекомендованих для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначено на основі **компетентнісного підходу**.

У процесі навчання мови іврит провідною ключовою компетентністю є **здатність спілкуватися мовою іврит у процесі її вивчення як окремого предмета**, для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень. Ця компетентність має бути сформована у тісному взаємозв'язку з іншими ключовими компетентностями (*п. 7 чинного Державного стандарту базової середньої освіти*).

Вона передбачає сформованість таких **ключових умінь**:

здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;

здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;

відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації.

Крім цього, здобувачі освіти мають набути таких **наскрізних умінь у всіх ключових компетентностях**. Їх перелік визначено у п.9 чинного Державного стандарту базової середньої освіти.

Компетентнісний потенціал і базові знання з предмету «Мови іврит» ґрунтується на ключових компетентностях, уміннях і ставленнях, а також загальних базових знаннях мовно-літературної освітньої галузі, визначених у Додатку I чинного Державного стандарту базової середньої освіти.

Зокрема, ключова компетентність **здатність спілкуватися мовою іврит у процесі її вивчення як окремого предмета включає наступні уміння, ставлення та базові знання з мови іврит як предмета вивчення у школах (класах/групах) з єврейським етнокультурним компонентом ЗЗСО України:**

Уміння:

- сприймати (зокрема читати мовою іврит), розуміти, перетворювати, аналізувати й інтерпретувати, оцінювати інформацію;
- висловлювати думки, почуття, погляди в усній та письмовій формі мовою іврит;
- адаптуватися до умов спілкування в багатомовному середовищі з використанням потенціалу мови іврит і відповідних комунікативних стратегій, ураховувати культурні й особистісні відмінності співрозмовників, переваги та/або обмеження окремих груп чи осіб.

Ставлення:

- цінування мови іврит як чинника етнокультурної ідентичності;
- готовність спілкуватися мовою іврит;
- потреба в читанні мовою іврит.

Базові знання:

- Інформація: джерело інформації; інформація текстова, графічна, числова тощо; достовірність, новизна, актуальність і несуперечливість інформації; надійність і ненадійність джерел інформації; критерії добору і способи пошуку інформації; явна і прихована інформація; факти і судження; маніпуляція і пропаганда.
- Комунікація: комунікативна взаємодія; ситуація спілкування; адресат, адресант; форма і зміст повідомлення; мета і позиція мовця; комунікативні наміри співрозмовників; важливі та другорядні деталі повідомлення; прихований зміст повідомлення; вербальні та невербальні засоби; типові стратегії мовленнєвої взаємодії; аргументація; інтонаційні засоби; емоційний стан співрозмовників; формули мовленнєвого етикету; жанрові форми мовлення; різноманітні стратегії продукування ідей; принципи етики спілкування, норми літературної вимови; соціокультурні норми; стереотипи, протидія та попередження дискримінації, цькування (булінгу); протидія пропаганді та маніпуляції; ненасильницька комунікація; суспільно-культурний контекст; цифрове середовище; безпечна поведінка у цифровому просторі; онлайн-взаємодія; форми презентації; академічна доброчесність.
- Текст: різновиди текстів (одиничні і множинні, цілісні, перервані і змішані); опис, розповідь, роздум; стилі та жанри; структура тексту; фрагментарні тексти; зміст прочитаного; тема; мікротема; ідея; проблеми в тексті; підтекст; культурно-історичний контекст; гіпертекст у медіатексті; особистий і суспільний досвід; мета читання (для отримання інформації, виконання завдань, розвитку естетичного досвіду).
- Літературний твір: художні твори українських і зарубіжних авторів; література корінних народів і національних меншин; актуальна національна та загальнолюдська, зокрема морально-етична, проблематика творів; роди і жанри літератури; зміст і форма літературного твору (тема, ідея, фабула, сюжет, композиція, художні образи, поетика); літературний твір в історико-культурному контексті; літературно-мистецькі епохи, напрями, течії та стилі; індивідуальний стиль; естетична цінність літературного твору; відкритість творів літератури до інтерпретації; художній переклад; читацький досвід, емоційний стан читача.
- Мовні засоби: мова як система; мовні одиниці різних рівнів, їх характерні ознаки та функції в мовленні; мова як відображення картини світу; мовна норма та її динамічність в історико-культурному контексті; помилка; засоби художньої виразності.

Відповідно до загально визначених положень **головними цілями навчання мови іврит в школі є:**

- розвиток творчої особистості з гуманістичним світоглядом, здатної до толерантного міжкультурного спілкування, самоорганізації та самовдосконалення; вільно орієнтується в інформаційному просторі;
- розвиток комунікативної компетентності, яка передбачає ефективне використання всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма в різних сферах і ситуаціях спілкування) з метою забезпечення здатності спілкуватися мовою іврит у процесі її вивчення як окремого предмета для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого

досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень..

Досягнення цих цілей передбачає вирішення наступних **завдань**:

- розвиток позитивної мотивації до вивчення мови іврит, єврейської культури в контексті полікультурної багатомовної України;
- розвиток умінь, необхідних для слухання, розуміння мовлення, читання вголос і мовчки, складання усних і письмових висловлювань;
- засвоєння учнями базових знань про мову та мови, необхідних для формування мовленнєвих умінь і навичок;
- збагачення лексичного запасу учнів, засвоєння норм літературної мови (лексичних, граматичних, а також орфоепічних і орфографічних);
- засвоєння культурологічної та соціокультурної інформації, культурно-ціннісних понять і уявлень, національних стереотипів, вербальних і невербальних засобів комунікації.
- розвиток стратегічних загально навчальних умінь і навичок (організаційних, загально пізнавальних, контрольно-оцінних).

Реалізація цих завдань сприяє здійсненню *внутрішньо предметної (вертикальної) інтеграції* змісту навчання мови іврит у базовій середній школі.

Основною метою навчання мови іврит у базовій середній школі є формування комунікативної компетентності, що базується на компетентнісному потенціалі та базових знаннях, уміннях пізнавального та творчого типу, світоглядних переконаннях тощо. Ця мета передбачає взаємозв'язок розвитку всіх компетентностей школярів засобами мови іврит для їхньої підготовки до міжкультурного спілкування в особистій, публічній та освітній сферах, до використання мови іврит як засобу самоосвіти у різних галузях людського знання, як ключа індивідуально-особистісного проникнення до культури єврейського народу у всіх її проявах: від побутового спілкування до засобів масової інформації, від класичних єврейських текстів до сучасної літератури, від особливостей життя євреїв України та Ізраїлю до міжкультурної комунікації євреїв всього світу та їх внеску у національну та світову культуру.

Метою навчання мови іврит у 5-9 класах є розвиток сформованих на базі початкової школи :

- уміння користуватися мовою іврит як засобом спілкування, пізнання, залучення до культури єврейського народу, ефективно застосовуючи різні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо); володіння культурою спілкування в поліетнічному середовищі, етикою поведінки; естетичних відчуттів з тим, щоб школярі досягли загальноєвропейського порогового рівня (5-6 класи - A2+ та 7-9 класи - B1);
- знань про мову та мовлення як основу розвитку мовленнєвих навичок; вміння бачити спільне й відмінне у виучуваних мовах; застосовувати нові мовні засоби, що дозволяють спілкуватися на теми, передбачені стандартом та програмою для даного етапу; уявлення про культурний і мовний взаємовплив тощо;
- автономної двомовності, вміння переходити з однієї мови на іншу, не плутаючи їх; навичок спілкування з носіями інших мов і культур;
- національної свідомості особистості учнів, а також почуття патріотизму; поваги до державної мови та до мов національних меншин, толерантності у ставленні до представників інших національностей; уміння представляти свою культуру та країну в умовах міжкультурного спілкування через ознайомлення учнів із відповідним соціокультурним (соціолінгвістичним, лінгвокультурологічним, лінгвокраїнознавчим, культурологічним та народознавчим) матеріалом;
- усвідомлення та використання різних стратегій спілкування в залежності від соціальних ролей та реалій; комунікативних умінь у рамках більш широкого спектра сфер, тем та ситуацій спілкування, які відповідають віковим та психологічним особливостям учнів 5-6 класів;
- здатність та готовність використовувати мову іврит у реальному спілкуванні;
- критичного мислення, вміння формувати власний погляд на той чи інший предмет, зіставляти його з іншими поглядами, поважати їх; уміння в процесі спілкування виходити із складного становища, що викликане недостатністю вербальних (за рахунок перифраза, використання

синонімів) та невербальних (жестів, міміки тощо) засобів;

- бажання й уміння самостійного вивчення мов іврит доступними школярам способами (у процесі проектної діяльності, за допомогою довідкової літератури, із залученням інтерактивних інформаційних технологій, через Інтернет тощо);
- спеціальні навчальні уміння – користуватися словниками, інтерпретувати інформацію тексту та ін.; уміння користуватися сучасними інформаційними технологіями, шукати необхідну інформацію, аналізувати та використовувати її, спираючись на мову іврит.

Також на даному етапі продовжується розвиток і виховання особистості школярів засобами предмету «Мова іврит», а саме розуміння учнями ролі вивчення мов у сучасному полікультурному світі, цінність рідної та національної мови як одному із головних чинників збереження нації та національної культури; усвідомлення ролі мови іврит як засобу пізнання, культурної цінності, самореалізації та соціальної адаптації; виховання толерантності по відношенню до інших мов і культур.

Завданнями навчання мови іврит є:

- формування стійкої мотивації до вивчення мови іврит, поваги до давньої єврейської мови та культури, а також до інших мов і культур;
- вироблення вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо) та читацької діяльності, різних сферах спілкування (особистісна, публічна, освітня);
- формування комунікативної компетентності;
- формування мовленнєвої і читацької культури, творчих здібностей, культури ведення діалогу, розвиток критичного мислення та естетичних смаків учнів;
- ознайомлення з мовною системою і формування на її основі базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних, інтонаційних, правописних умінь і навичок;
- розширення, активізація словникового запасу учнів з урахуванням тих груп слів, усталених виразів, що відображають реалії життя єврейського народу, особливості життєвого досвіду, історії та культури;
- формування та розвиток граматичних навичок (утворення форм слова, побудова словосполучень, речень, поєднань речень у висловлюванні);
- формування та розвиток умінь, необхідних для сприймання та побудови тексту: визначити тему та мікротеми, структуру висловлювання, розуміти головну думку та причинно-наслідкові зв'язки твору в процесі слухання і читання; планувати своє висловлювання з урахуванням комунікативного завдання, враховуючи стилістичні особливості мовних засобів, будувати усний та письмовий текст; додержуватися правил мовленнєвої поведінки, мовленнєвого етикету; контролювати свою мовну поведінку, запобігати змішуванню мов;
- формування та розвиток уміння здійснювати мовний аналіз (у межах, визначених програмою);
- формування та розвиток навичок правопису (орфографічних та пунктуаційних), культури оформлення письмової роботи;
- формування гуманістичного світогляду, духовного світу учнів, морально-ціннісних якостей, загальної культури, особистісних рис громадянина України, який усвідомлює свою належність до громадянської, національної та світової спільноти.

Зміст навчання з мови іврит ґрунтується на **загальнодидактичних і лінгводидактичних принципах**.

Основними загально дидактичними принципами, на яких базується курс «Мова іврит» є принципи науковості викладу навчального матеріалу, зв'язку теорії з практикою, принцип гуманізації і демократизації освіти, принципи розвивального і виховного навчання, принцип системності і комплексності, доступності, індивідуалізації навчання, відповідності віковим особливостям учнів, принцип партнерства суб'єктів освітнього процесу, наступності між початковою, основною та старшою ланками освіти, врахування мовної та мовленнєвої підготовки учнів базової середньої школи.

До лінгводидактичних засад відносяться принципи урахування знань і вмінь з української мови, комунікативної спрямованості навчального процесу й оптимального співвідношення між мовним, мовленнєвим і культурологічним / соціокультурним матеріалом.

Технологія навчання мови іврит розроблена на основі поєднання сучасних досягнень методики першої (викладової) мови й іноземних мов з огляду на такі характеристики мовних курсів як:

- особистісна орієнтованість навчання – спрямованість навчально-виховного процесу на взаємодію та плідний розвиток особистості педагога й особистості учнів на основі рівності у спілкування та партнерстві у навчанні; врахування певних особливостей національного характеру, сприйняття світу, стереотипів поведінки, соціальних стосунків тощо;
- комунікативна спрямованість, орієнтованість на формування й розвиток комунікативної компетентності – здатності особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;
- діяльнісний характер навчання – спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних предметів, успішну адаптацію людини у соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти; застосування не лише репродуктивних, а й проблемно-пошукових, творчих видів діяльності різних форм організації навчальної роботи – колективних, групових, індивідуальних; широке застосування у навчанні аудіовізуальних матеріалів, комп'ютерних технологій;
- зіставлення (відкрите чи приховане) тих мов, що вивчаються у школі, а також літературної мови та діалектів, носіями яких є учні; формування навичок самоконтролю у мовній поведінці при користуванні двома (кількома) мовами;
- принцип двомовності (іврито-української або українсько-івритської) та багатомовності (паралельне вивчення декількох мов – материнської, державної, мов корінних народів і національних меншин, іноземної тощо) у засвоєнні основної термінологічної лексики із загальноосвітніх предметів, що дасть учням можливість у разі потреби продовжувати освіту іншою мовою;
- інтегрований характер навчання, поєднання в курсі «Мова іврит» мови, літератури (читання), культурології (єврейської традиційної культури); застосування міжпредметних таміжгалузевих зв'язків.

Характерною особливістю навчання мови іврит у школах України є використання знань, умінь і навичок, отриманих на уроках інших мовних курсів.

- Для успішного досягнення та реалізації обов'язкових результатів навчання в межах мовно-літературної галузі необхідно також враховувати визначені обов'язкові результати навчання з української мови й іншомовної освіти. Так, оскільки мова іврит й українська й інші мови, що представлені у мовній освіті України (мови корінних народів і національних меншин, іноземні) не є близькоспорідненими мовами, на рівні мовних систем цих мов необхідно виявити й враховувати як ізоморфні (подібні), так і частково-подібні та аломорфні (відмінні) явища. Тому в процесі оволодіння мовою іврит як мовою вивчення та/або як другою необхідно враховувати такі психологічні явища, як *транспозиція* (позитивний перенос) й *інтерференція* (негативний перенос) здобутих знань і набутих умінь і навичок у процесі паралельного вивчення двох або декількох мов.
- Доведено, що позитивний перенос виникає тоді, коли в паралельно виучуваних мовах вивчається однаковий матеріал, а отже, знання, уміння й навички є подібними. Наявність мовних явищ, які збігаються частково або повністю не збігаються в обох мовах, викликає інтерференцію. Саме тому в навчанні мови іврит на всіх етапах її вивчення необхідно враховувати як ізоморфні, так і аломорфні явища паралельно виучуваних мов, які дають можливість передбачити в навчальному процесі потенційні можливості як для використання й підсилення транспозиції, так і для запобігання (зменшення) інтерференції. Це має виявлятися у регулярному використанні міжмовних зіставлень, які

розширюють лінгвістичний кругозір учнів, сприяють формуванню у них самоконтролю і сприяють підвищенню рівня міжкультурної комунікації.

Урахування цих особливостей дозволяє здійснювати в освітньому процесі *міжпредметну / міжгалузеву (горизонтальну) інтеграцію змісту навчання*. Міжпредметна / міжгалузєва інтеграція проявляється, перш за все, в тому, що в роботі з мови широко використовуються тексти різних типів, жанрів і стилів мовлення, у тому числі медіатексти, розглядаються стилістичні можливості слова, граматичної форми, тобто здійснюється тісний зв'язок з предметами мовно-літературної галузі. Крім того, всі ключові компетентності реалізуються з використанням автентичних і авторських навчальних матеріалів з різних сфер науки та культури, що передбачає зв'язок з громадянською й історичною, мистецькою, соціальною та здоров'язбережувальною, природничою, інформативною тощо.

Структура курсу «Мова іврит» у базовій середній школі побудована відповідно до *концентровано-спірального способу* розташування навчального матеріалу, що поєднує послідовність і циклічність подальшого його вивчення.

Характерною особливістю цього способу є те, що учні, не випускаючи з поля зору основного змісту навчання, поступово розширюють і поглиблюють коло пов'язаних з ним нових знань і набувають сформованих компетентностей і сталого розвитку особистості. У ході такої структури навчання вивчення окремих тем не обмежується одноразовим представленням, як це може відбуватися під час застосування лінійної структури. При цьому способі також відсутні значні перерви між опануванням тих чи інших частин змісту, що можливо за суто концентрованою структурою. При концентровано-спіральній структурі новий матеріал вводиться на основі вже знайомого, але розглядається на новому рівні та застосовується у нових видах діяльності.

Опанування змістом навчання у такий спосіб сприятиме забезпеченню основних взаємопов'язаних *факторів інтеграції* змісту, а саме розвитку метапізнання в рамках предмету «Мова іврит», міжпредметного/міжгалузєвого зв'язку з іншими предметами та транспредметного зв'язку, який об'єднує спільні для всіх предметів пізнавальні уміння та поведінкові норми. Таким чином, це дозволить здійснювати як вертикальну/внутрішню предметну, так і горизонтальну/міжпредметну/міжгалузєву та діагональну інтеграцію компетентнісно орієнтованого змісту навчання мови іврит.

III. Шляхи реалізації змісту навчання мови іврит у базовій середній освіті.

Зміст навчання мови іврит як предмета вивчення у школах (класах/групах) з єврейським етнокультурним компонентом ЗЗСО України ґрунтується на *вимогах до обов'язкових результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі (мова та література корінного народу або національної меншини)*, що зазначені у додатку 4 чинного *Державного стандарту базової середньої освіти*. Вони передбачають, що учень:

1. взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
2. сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку;
3. висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови;
4. досліджує індивідуальне мовлення, використовує мову для власної мовної творчості, спостерігає за мовними та літературними явищами,

аналізує їх.

* Деталізацію цих основоположних умінь представлено в **основній частині** даної модельної навчальної програми з мови іврит у поданій нижче таблиці, що включатиме основні складові модельної навчальної програми – **очікувані результати навчання, пропонований зміст навчального предмету та види навчальної діяльності відповідно до циклу навчання.**

Ці обов'язкові результати є основними змістовими лініями предмету й обумовлюють добір і шляхи реалізації змісту навчання.

Основними компонентами змісту навчання курсу «Мова іврит» є мовленнєвий, мовний, культурологічний і стратегічний. Вони тісно взаємопов'язані та мають бути реалізовані на кожному уроці через залучення всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання та письма). Лише завдяки такій внутрішній інтеграції можна досягти поставленої мети навчання мови іврит в школі. У сукупності вони формують комунікативну компетентність особистості, сприяють розвитку національної самосвідомості, патріотичного, морально-етичного й естетичного виховання учнів.

Мовленнєвий компонент змісту забезпечує формування мовленнєвої компетентності шляхом формування й удосконалення умінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, говорінні, читанні, письмі), а також готовності розв'язувати проблеми особистого та суспільного характеру. Він визначає зміст роботи, спрямованої на формування й розвиток навичок мовленнєвої діяльності (рецептивні та продуктивні її види), рівні сформованості відповідних навичок з урахуванням особливостей паралельного функціонування двох (кількох) мов, потреби підтримувати контакти з носіями інших мов та культур.

Формування та розвиток навичок мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо) здійснюється у контексті певної ситуації в рамках однієї із сфер діяльності та організації суспільного життя.

Зміст цієї роботи, поданий у програмі для відповідного класу, при плануванні повинно бути розподілено таким чином, щоб всі види мовленнєвої діяльності були в достатній мірі представлені в плані.

У роботі з текстом (при його сприйнятті та створенні) увага повинна бути спрямована: на фактичний зміст; тему, основну думку тексту, причинно-наслідкові зв'язки; емоційно-оцінну і спонукальну-вольову інформацію, зображально-виразні засоби. Слід вчити школярів співвідносити зміст тексту з власним життєвим досвідом, висловлювати оцінні судження з приводу змісту і форми прослуханого / прочитаного.

У формуванні та розвитку мовленнєвих умінь першорядну роль відводять тим видам мовленнєвої діяльності, які передбачають сприйняття готового мовленнєвого висловлювання, – аудіювання та читання.

Для аудіювання / читання пропонують тексти, що належать до різних родів літератури (епос, лірика, драма), жанрами (вірш, казка, оповідання, п'єса і ін.); типам мовлення (розповідь, опис, міркування), стилям мови; тексти, що містять монологічне і діалогічне мовлення, у тому числі медіатексти. Обсяг текстів визначається критеріями оцінювання для учнів відповідного класу. Ступінь складності текстів відповідає планованій навчальній задачі та рівню реальної підготовки учнів. Добір текстів здійснюється з урахуванням змісту роботи по інших розділах програми – як мовної (лексика, граматики), так і мовленнєвої її частини (діалог, усне письмове зв'язне висловлювання).

Принцип текстоцентризму є одним з основоположних у навчанні мови іврит, тому текст, дібраний для аудіювання / читання, може служити основою для організації значної частини роботи на уроці та використовуватися для заучування напам'ять, переказу, складання діалогу, читання, списування, роботи над вимовою, значенням слова, його зображально-виразними можливостями, особливостями граматичної форми і т. п.

Не менш важливим аспектом в навчанні мови іврит є розвиток продуктивних видів мовленнєвої діяльності – говоріння та письма. Ця робота здійснюється в декількох напрямках:

- заучування, виразне читання напам'ять, списування та письмо по пам'яті загадок, прислів'їв, віршів, уривків з прозових текстів різних стилів, жанрів;

- складання питань за прослуханим / прочитаним текстом, малюнком тощо., а також відповідей на ці питання;
- переказ (усний і письмовий) прослуханого або прочитаного тексту (як правило, з творчим завданням);
- складання усних і письмових діалогічних і монологічних висловлювань на теми, пов'язані з прочитаними / почутими текстами, з ситуаціями із повсякденного життя, особистим досвідом учнів.

У школярів розвивають уміння висловлювати свої думки усно і письмово, продумуючи мету висловлювання, плануючи його, зіставляючи мету та результат. Рекомендується готувати висловлювання учнів: попередньо обговорювати з учнями можливий зміст тексту, уточнювати значення, відпрацьовувати вимову слів, складати словосполучення, речення, вчити пов'язувати їх в одне ціле, у власний текст.

В організації роботи з говоріння / письма враховується ситуативність мовлення. На уроках рекомендується створення навчальних комунікативних ситуацій, які реалізуються в процесі взаємодії учнів в парах або групах з урахуванням їх мовного рівня та мовленнєвих можливостей. Комунікативні ситуації можуть бути пов'язані з реальним досвідом школярів, спиратися на прочитані / прослухані матеріали, Інтернет та ін.

Необхідно формувати в учнів уміння співвідносити зміст і форму висловлювання з певною ситуацією спілкування, враховуючи при цьому основні компоненти комунікативної ситуації (учасники спілкування (їх відносини, соціальні ролі, мотив спілкування, комунікативний намір), місце і час спілкування, засоби спілкування (мовні і позамовні)). Атмосфера в класі повинна сприяти спілкуванню, виникненню бажання у школярів висловлювати власну думку, з увагою і доброзичливістю вислуховувати інших, зіставляти свою позицію з іншими точками зору, з огляду на їх в дискусії.

Мовний компонент змісту передбачає формування мовної компетентності шляхом засвоєння системних знань про мову як засіб вираження думок і почуттів людини та формування мовних умінь і навичок. Цей компонент змісту окреслює певне коло відомостей про мову, її роль у житті людини та суспільства, про мовні одиниці різних рівнів (переважно з огляду на функціонування в усному та писемному мовленні), а також про спільне та відмінне у виучуваних мовах, їх взаємовплив; визначає навчальні вміння щодо лінгвістичного матеріалу. Він визначає зміст роботи із засвоєння учнями мовних засобів і норм уживання їх у мовленні з урахуванням практичної спрямованості навчання.

Відомості про мову, включені в програму, сприяють розширенню уявлень учнів про систему мови, вони використовуються не стільки для мовного аналізу, скільки для організації роботи щодо вдосконалення вимовних, лексичних, граматичних навичок учнів. Особлива увага в курсі приділяється семантиці мовних одиниць, вживанню їх у мовленні.

Мовний матеріал у програмі визначено відповідно до традиційних розділів «Звукова система мови», «Склад слова. Словотвір», «Лексикологія. Фразеологія», «Морфологія», «Синтаксис і пунктуація». Ці розділи даються в програмі для кожного класу - таким чином поступово розширюється коло відомостей про одиниці різних мовних рівнів. При плануванні матеріал повинен бути розподілений (відповідно до авторської концепції побудови навчальної програми / підручника / посібника / методичних рекомендацій) так, щоб теми з розділів «Морфологія» і «Синтаксис» чергувалися, забезпечуючи всебічну роботу над словом (формою), реченням, текстом. Розвиток мовленнєвої компетентності базується на формуванні мовних умінь і навичок учнів.

Формування мовних умінь і навичок – фонетичних і орфоепічних, словотворчих, лексичних, граматичних - реалізується в двох напрямках.

Перший з них – практичний. Робота здійснюється без уживання термінів (в тому випадку, коли відповідний матеріал ще не був розглянутий або зовсім не передбачений програмою даного курсу). При цьому використовують головним чином спостереження над готовим навчальним матеріалом, повтор за вчителем, складання словосполучень і речень за зразком, переклад і міжмовні зіставлення. Завдання, питання вчитель формулює так, щоб спонукати школярів вживати слово в мовленні в тій чи іншій формі.

Другий напрямок – формування мовних умінь з опорою на знання з фонетики, лексикології, словотвору, граматики. Ці знання служать для

розвитку в учнів уміння правильно використовувати одиниці різних мовних рівнів для точного вираження думки з урахуванням комунікативної спрямованості мовлення, для розмежування мовних явищ івриту та української мов, розвитку мовного чуття.

При цьому передбачається така послідовність роботи:

- засвоєння певного кола відомостей про мовне явище;
- формування умінь і навичок виконувати дії з окремими мовними одиницями (словами і формами слів, словосполученнями, реченнями); з розглянутими мовними одиницями в мікротексті (2-4 речення); в умовах, наближених до реальної мовленнєвої ситуації сприйняття або продукування мовлення.

Важливою особливістю навчання мови іврит є взаємозв'язок між різними темами, представленими у мовленнєвій і мовної ліній змiсту. Так, матеріал, який розглядається з теми «Текст», ураховується в роботі над лексикою (стилістичне забарвлення слова та ін.), граматику (особливості використання в тексті варіантів мовних засобів) та ін. Роботу над граматичним матеріалом поєднують з розвитком техніки читання й аудіювання – школярів вчать розрізняти на слух і при швидкому читанні слова та речення, які стосуються тих мовних категорій, які складають зміст відповідного розділу програми з морфології, синтаксису для даного класу і т.п.

Культурологічний компонент змісту навчання має великий розвивальний і виховний потенціал, посилює практичну спрямованість навчального процесу та розвитку особистості учня. Робота над матеріалом, яка має культурологічну, лінгвокультурологічну, соціокультурну складову, повинна сприяти формуванню толерантності як у міжнаціональному, так і в міжособистісному спілкуванні, допомагати учням визначати комунікативні стратегії своєї діяльності з урахуванням віку, статі та соціального положення.

Цей компонент змісту сприяє формуванню культурологічної компетентності шляхом засвоєння культурних і духовних цінностей єврейського й інших народів, норм, що регулюють соціально-комунікативні відносини між статями, поколіннями, націями, сприяють естетичному та морально-етичному розвитку особистості учнів. Даний компонент включає лінгвонародознавчі, лінгвокультурознавчі та країнознавчі знання та окреслює коло відомостей про культуру та традиції єврейського народу, його минуле та сучасне; про країну походження євреїв; про контакти з іншими народами, та зокрема в Україні; визначає уміння застосовувати ці знання у спілкуванні в полікультурному середовищі.

Лінгвонародознавчі знання включають: усну народну творчість та літературу єврейського народу (усталені вирази, прислів'я, приказки, загадки, лічилки, пісні, казки, легенди тощо); народні єврейські звичаї та свята; єврейські джерела матеріальної та духовної культури; особливості культури євреїв України, Ізраїлю та Діаспори; особливості національного характеру; особливості мовленнєвого етикету; взаємовплив культур народів України.

Лінгвокультурознавчі знання включають: безеквівалентну івритську лексику та способи її передачі першою мовою, невербальні засоби спілкування, фонові знання, мовна афористика і фразеологія, інтернаціоналізми, запозичення у мові іврит, культурологічна спрямованість автентичних текстів.

Країнознавчі знання включають: географічні та природні умови Ізраїлю; загальні відомості про державний устрій Ізраїлю; відомості про культуру єврейського народу та її роль у світовій культурі; організація побуту та дозвілля в Ізраїлі; загальні відомості про навчальні заклади Ізраїлю; свята та знаменні дати єврейського народу в Ізраїлі та Діаспорі; особливості мовленнєвої поведінки й етикету.

Важливим аспектом реалізації цього компонента є засвоєння відображених у мові понять, ціннісно значущих для кожного народу (сім'я, будинок, рідний край, рідну мову, природа, дружба, храм і ін.) і містять як універсальний компонент, так і специфічний, що виражає національні особливості мислення та моделей поведінки.

Засвоєння культурологічних і соціокультурних відомостей переважно проводиться на основі навчальних культурно значущих (культурологічних) текстів, що містять відомості про духовну та матеріальну культуру народу, мають естетичну цінність і надають емоційно-

моральний вплив на учнів. До них відносяться перш за все зразкові тексти з етнокультурною специфікою – художні тексти класичної літератури, твори усної народної творчості, фразеологічні вирази, прислів'я, приказки, що відображають національну специфіку культури, характеру і життєвого досвіду народу. У процесі роботи з текстом необхідно робити акцент не на перерахуванні мовних, країнознавчих, історичних і ін. фактів, а на розвиток глибокого смислового сприйняття і розуміння тексту.

Також для здійснення соціального використання мови залучаються матеріали, що містять лінгвістичні маркери соціальних стосунків (вживання та вибір привітань, звертань, вигуків, правила вступу до розмови), правила ввічливості, вирази народної єврейської мудрості, реєстрові відмінності, діалекти та акценти. Матеріали культурологічного, етнокультурного, лінгвонародознавчого, лінгвокультурознавчого та країнознавчого характеру розглядаються, перш за все, у мовному та мовленнєвому аспектах та є наскрізними у курсі «Мова іврит».

На основі цього змісту **учні основної школи** мають:

- знати особливості єврейської культури;
- уміти використовувати ці знання, та знання, набуті в процесі вивчення інших предметів, у власному мовленні;
- уміти пояснювати значення слів, найуживаніших усталених виразів;
- помічати і пояснювати слова і вирази;
- читати напам'ять найвизначніші народно – епічні твори, які відбивають особливості матеріальної та духовної культури єврейського народу, його світобачення;
- використовувати їх у своєму мовленні;
- дотримуватися правил мовленнєвої поведінки відповідно до загальнолюдських норм та національної специфіки єврейської культури.

Конкретизуючи вимоги до рівня сформованості культурологічної та соціокультурної компетентностей і загальноосвітньої підготовки учнів відповідно до етапів навчання, можна визначити наступне:

учні 5-6 класів мають оволодіти наступними вміннями та навичками:

- матимуть уяву про роль мови іврит як одне із найважливіших понять і чинників збереження нації та її місця у сучасному світі;
- ознайомляться з соціокультурним портретом івритомовних спільнот;
- ознайомляться з культурною спадщиною євреїв України, Ізраїлю та Діаспори;
- ознайомляться із деякими зразками національного фольклору;
- зможуть представити Україну та Ізраїль мовою іврит;
- повідомляти відомості про національні особливості, традиції, географічні та природні умови, про відомих вчених, письменників, спортсменів тощо;
- навчатися використовувати набуті знання у власному мовленні.

Стратегічний компонент змісту навчання сприяє формуванню наскрізних компетентностей шляхом формування навчальних умінь і навичок, опанування стратегіями, що визначають мовленнєву діяльність, соціально-комунікативну поведінку учнів, спрямовані на виконання навчальних завдань і розв'язання життєвих проблем.

Відповідно до нього, **змістом навчання** в основній школі (5-9 класи) є основні загально-навчальні, творчі вміння як предмет практичного засвоєння, а також основні комунікативні стратегії та стратегії співпраці. **Результатом навчання** має бути сформованість в учнів умінь застосовувати основні загально-навчальні, творчі вміння, використовувати їх у різних життєвих і навчальних ситуаціях спілкування, а також умінь користуватися основними комунікативними стратегіями.

Так, **в учнів 5-6 класів** мають бути сформовані наступні вміння та навички:

- застосовувати такі прийоми розумової діяльності як групування, порівняння, аналіз, синтез;
- передавати кількісні, просторові та часові уявлення засвоєними засобами мови івриту;
- розігрувати уявні ситуації / ролі, користуючись прийомами образного мислення;
- працювати у різних режимах (формах) – індивідуально, у парі, у групі;
- здійснювати самоконтроль за допомогою спеціально розроблених перевірних завдань;
- працювати самостійно, у тому числі із аудіо-відео- та аутентичними матеріалами й іншими компонентами НМК із використанням ІКТ;
- орієнтуватися у підручнику за допомогою розширеного змісту (атласу зміст підручника) та спеціальних умовних позначень;
- користуватися довідковим матеріалом НМК (правилами, словниками, довідниками та ін..) та сучасними ІКТ-технологіями.

Предметний зміст усного та письмового мовлення, а також відповідна тематика текстів для слухання і читання, зміст діалогів і монологічних висловлень учнів визначається **відповідно до основних сфер спілкування: персональної, публічної, освітньої** (тематика текстів не розписана за класами, але передбачається її поглиблення відповідно до психологічних і вікових особливостей учнів і завданнями їх соціалізації).

Так, у **5-6 класах** учні вчать спілкуватися у рамках наступної тематики:

Особистісна складається з таких тематичних блоків: Я, моя родина, мої друзі. Члени моєї родини (зовнішність, характер, професії, хобі). Взаємовідносини у сім'ї, сімейні свята, зустрічі. Мій дім, допомога по дому. Покупки. Їжа. Мій одяг. Молодіжна мода. Здоровий спосіб життя: відвідини лікаря, спорт, правильне харчування, відмова від шкідливих звичок, охорона здоров'я. Характер та хобі друзів. Взаємовідносини із друзями. Улюблені заняття та розваги (спортивні заняття, читання, телебачення, участь у вікторинах, конкурсах та олімпіадах, комп'ютер, інтернет). Природа (флора та фауна), охорона довкілля. Подорожі, екскурсії. Я у світі сучасних технологій.

Публічна: Світ навколо мене. У місті та за містом / селом. Орієнтування у місті / селі (на вулиці, площі, у парку, на пошті, у банку, у магазині; у лікарні, у бібліотеці, у кафе). Транспорт (у громадському транспорті). Загальнокультурні та національні пам'ятки та заходи у рідному місті / селі (пам'ятки культури, у синагозі, на стадіоні, у театрі, кіно, на концерті, у музеї; наука, культура, технології, армія). Засоби масової комунікації (телефон, комп'ютер, інші сучасні гаджети й ІКТ-технології). Майбутнє нашої планети: техногенні катастрофи, науково-технічний прогрес, ми – земляне. Євреї в Україні, Ізраїлі та світі. Географічні та природні умови, погода, населення, столиці, грошові одиниці, державні та національні символи, офіційні мови, єврейські мови (іврит, ідиш, ладіно та ін..). Найважливіша єврейська культурна спадщина. Деякі єврейські свята та традиції. Відомі діячі та їх внесок у єврейську та світову культуру. Мої зарубіжні ровесники (їх уподобання, улюблені письменники та книги тощо).

Освітня: Шкільне життя: взаємовідносини між учителями та учнями, між учнями, правила поведінки у школі, похвала та покарання, шкільна форма. Навчальні предмети та відношення до них. Шкільне життя ізраїльських ровесників: листування з ровесниками в Ізраїлі, типи шкіл, навчальні предмети. Робота в бібліотеці. Гуртки та студії за інтересами. Дискусійні клуби. Домашня робота. Шкільні свята. Канікули. Міжнародні шкільні обміни. Вибір професії. Роль мови іврит у сучасному світі. ІКТ-технології й Інтернет ресурси в освіті.

IV. Види навчальної діяльності відповідно до методів навчання мови іврит.

Провідними методами навчання мови іврит є комунікативний, інтерактивні, метод проектів, груповий, зіставний, імерсійний, метод опори на першу мову, метод перекладу, тандем-метод тощо.

Водночас у практиці навчання в умовах традиційного, дистанційного та змішаного навчання необхідно використовувати *сучасні технології, методи та прийоми*, зокрема: технології розвитку критичного мислення, проектні (у тому числі дослідницькі учнівські проекти), тестові, ігрові та квест-технології, віртуальні подорожі, вікторини, конкурси, технології розвитку творчої особистості, (створення власних презентацій, відео роликів, кліпів), навчальні, виховні, соціальні й інформаційні технології, технології змішаного навчання, комунікативні методики викладання мов, пояснювально-ілюстративний метод, роботу з книгою (текстом, аудіо та відео-текстом), складання опорних таблиць, елементи розроблення робочих зошитів, живе спілкування, виконання практичних робіт у реальному часі, самостійне опрацювання навчального матеріалу, роботу в парах і групі консультації, технології «перегорнутого класу», створення ситуації успіху, методи проблемного виховання, роботу з робочими листами та презентаціями на різних онлайн-платформах.

Під час запровадження дистанційного та змішаного навчання важливо застосовувати *ІКТ-технології, мультимедійні технології, електронні підручники та посібники, аудіо тексти, канали дистанційного навчання, синхронні та асинхронні інструменти та Інтернет-ресурси* – онлайн-платформи, сайти, програми тощо. Серед них найуживанішими є Zoom, Google Classroom (Google Forms, Google Suite, Google Meet, Microsoft Teams), Quizlet, Quizizz, Granatum solution, Padlet, Edpuzzle, Thinglink, Powtoon, H5P, Poll Everywhere, Flipgrid, зокрема суто для викладання мови іврит та предметів юдаїки – Ivritil, Italam, Bishvil Haivrit, Ji Tap.

Також для організації освітнього процесу можуть бути корисними та доступними навчальні ресурси YouTube, презентації «Prezi», комунікаційні засоби Viber, WhatsApp, соціальні мережі Facebook тощо.

Крім цього, у навчанні мови іврит в умовах багатомовності варто впроваджувати такі *специфічні технології та прийоми*: рецептивна технологія, технологія CLIL; переключення мовних кодів, скафолдінг, створення тематичних і термінологічних словників, користування онлайн словниками тощо.

Водночас для формування комунікативної компетентності усіх видах мовленнєвої діяльності (рецептивні – аудіювання та читання; продуктивні – говоріння та письмо) та успішного засвоєння базових знань з мови іврит необхідно застосовувати і суто *лінгводидактичні вправи та методичні прийоми*. Вони *цілком співвідносяться з видами навчальної діяльності*, що сприяє досягненню мети та завдань навчання предмету та визначає способи підвищення мотивації та пізнавальної активності здобувачів освіти й їх взаємодії з урахуванням компетентнісного потенціалу курсу «Мова іврит» як інтегральної складової мовно-літературної галузі освіти України.

В основній частині програми у колонці «**Види навчальної діяльності**» даної модельної навчальної програми вказано орієнтовні види мовленнєвої діяльності, вправи та методичні прийоми для засвоєння знань з мови іврит.

З огляду на академічну свободу вчителів, нижче у таблиці 1 подано *детальний опис можливих вправ і методичних прийомів для організації відповідних видів навчальної діяльності*.

Вони стануть в нагоді як у процесі подальшого розроблення вчителями навчальної програми, так і в ході викладання курсу «Мова іврит» у базовій середній школі.

Таблиця 1.

Вправи та методичні прийоми									
для навчання рецептивних і продуктивних видів мовленнєвої діяльності мовою іврит				для роботи з текстом	для навчання аспектам мови іврит			для організації мовних ігор	
аудіювання	говоріння		читання		письмо	вимова та інтонація	лексика		граматика
	для навчання діалогічного мовлення	для навчання монологічного мовлення							
на формування загальних аудитивних навичок: <i>на подолання фонетичних, лексичних і граматичних труднощів сприйняття; сприйняття мовленнєвого потоку;</i>	з використанням тексту-зразка	на базі тексту	види читання: <i>навчаюче, ознайомлювальне, оглядове, пошукове.</i> етапи: <i>передтекстовий, текстовий, післятекстовий</i>	Письмові тренувальні мовні вправи для навчання орфографії	етапи: <i>передтекстовий, текстовий, післятекстовий</i>	для артикуляційної гімнастики	для введення (семантизацію) лексичних одиниць	на ознайомлення та первинне закріплення граматичного матеріалу	фонетичні
для навчання антиципації, виокремлення різних категорій смислової інформації	на основі покрокового складання діалогу	на ситуативній основі: <i>на рівні фрази, над фразової єдності, тексту</i>	Навчаюче читання (максимально повне та точне розуміння усієї інформації, глибоке опрацювання тексту, критичне осмислення матеріалу). Передтекстовий етап. Вправи: <i>на співвіднесення значення слова з</i>	Мовленнєві вправи для навчання письма.	Передтекстовий етап. Вправи : на впізнання слова за формальною ознакою та за семантичною ознакою; на автоматизацію впізнання лексичних одиниць; на розрізнення граматичних явищ;	на розвиток мовленнєвого (фонематичного та інтонаційного слуху)	підготовчі тренувальні вправи на базі роботи з текстом: <i>диференційовані ; повторювальні; підстановочні; конструктивні; трансформаційні</i>	на тренування граматичного матеріалу	орфографічні

			темою (ситуацією, контекстом), на розширення лексичного запасу, на розпізнавання та диференціацію граматичних явищ, на сприйняття та розуміння речення як цілісної смислової структури, на виділення у реченнях ключових слів, суб'єкта та предиката, теми та реми, на мовну здогадку (за формальними ознаками та за контекстом), на прогнозування (на мовному рівні та змісту прочитаного), для формування навичок роботи з двомовним словником тощо. Текстовий етап. Вправи: на поділ текстового матеріалу на змістові складові, на виокремлення смислових опор у тексті,	підстановочні трансформаційні; для навчання роботі зі довідковою інформацією; на прогнозування змісту читання. Текстовий етап. Вправи: на згортання тексту; на цитування; на реконструкцію тексту; на перефразування; на вияв авторського відношення й оцінки у тексті; на узагальнення матеріалу. Післятекстовий етап. Вправи: на виявлення теми тексту; на передачу сюжету; на складання характеристики персонажів; на оцінку ключових моментів тексту.				

			на еквівалентну заміну, переказ основних думок тексту більш економічним способом. Післятекстовий етап. Вправи: на перевірку розуміння фактичного змісту тексту, для навчання його інтерпретації та визначення пізнавальної цінності прочитаного.						
на розвиток адитивної пам'яті, уваги, уяви, логічного мислення	засобом створення ситуацій спілкування відповідно до тематики особистісної, публічної й освітньої сфер спілкування	для роботи зі зразком монологічного мовлення: <i>робота з письмовим зразком монологічного мовлення (письмом, стенографічним текстом усного повідомлення); робота з усним (звуковим) зразком монологічного мовлення (аудіо- та відеозаписом)</i>	Ознайомлювальне читання (пізнавальне читання для виявлення основної інформації, складання загального уявлення про текст). Передтекстовий етап. Вправи: на розуміння лексико-граматичної основи тексту; на визначення сполучних засобів тексту; на розуміння речень, які	Письмово-мовленнєві вправи для роботи з друкованим текстом.	на формування вимовних навичок	для активізації лексики в мовленні	для застосування граматичного матеріалу в мовленні	лексичні	

			<i>містять незнайомі слова, що не впливають на розуміння загального сми­сту; на виділення та розуміння структурно- сми­слових компонентів тексту; на прогнозування змісту тексту.</i> Текстовий етап. Вправи: <i>на виділення сми­слових частин у тексті та розуміння оди­ничних фактів; на встановлення сми­слового зв'язку між оди­ничними фактами; на об'єднання окремих фактів тексту в сми­слове ціле.</i> Післятекстовий етап. Вправи: <i>на контроль розуміння основного змісту прочитаного тексту; на визначення комунікативного наміру автора й основної функції</i>						

			тексту; на розвиток уміння висловлювати оціночні судження про прочитане.						
мовленнєві вправи			Оглядове читання (зокрема його підвиди – конспективним, реферативним, оглядовим і орієнтувальним (отримання загальної уяви про прочитане, швидкий, вибірковий пошук певної частини змісту). Передтекстовий етап. Вправи: на роботу із заголовком тексту та на оволодіння структурно-композиційними особливостями текстів різних функціональних стилів. Текстовий етап. Вправи: на визначення теми тексту та на смислове прогнозування його змісту.	Письмово-мовленнєві вправи для навчання мовленнєвої діяльності: сприйняття мовлення на слух, читання, сприйняття письмового мовлення, усне спілкування, ініціативне письмове спілкування, письмовий переклад, практика письмового мовлення.				на формування рецептивних граматичних навичок	граматичні

			Післятекстовий етап. Вправи: на контроль розуміння прочитаного (переглянутого) тексту.					
робота з аудіотекстом			Пошукове читання (знаходження у тексті конкретної інформації). Передтекстовий етап. Вправи: на ознайомлення із композицією та поліграфічним оформленням видання, на впізнання сигналів-опор, які полегшують пошук. Текстовий етап. Вправи: на загальне сприйняття тексту, на визначення складових частин тексту, які мають певний інтерес для читача. Післятекстовий етап. Вправи, що контролюють уміння знаходити				на лексикалізоване оволодіння граматичним матеріалом: на сегментування граматичного цілого (речення, над фразової єдності, тексту); відпрацювання операції породження мовленнєвого висловлювання;	Ігрові вправи для роботи з лексичним і граматичним матеріалом

			<i>в тексті (текстах) конкретну інформацію, на навчання читання вголос; на засвоєння звуко-буквених співвідношень, на формування механізмів упізнавання цілих слів, на читання окремих речень, діалогічних текстів, надфразових єдностей, для навчання виразного, швидкого читання; на впізнавання мовних і мовленнєвих одиниць у процесі читання; на диференціацію мовленнєвих (мовних) одиниць різної складності; на розширення вертикального та горизонтального поля зору.</i>							
									для комунікативно орієнтованого навчання граматичним	Психотехнічні ігри для навчання навичкам і вмінням

								явищам: лексико- граматична ідентифікація мовленнєвих висловлювань; ситуативне обумовлене застосування мовленнєвого висловлювання ; включення мовленнєвого висловлювання в систему мовленнєвої діяльності	лексико- граматичного оформлення мовленнєвих висловлювань
								для контролю граматичних навичок	Ігрові вправи для навчання спілкуванню: для мовленнєвої розминки (зарядки), надання інтерв'ю для активізації навичок і вмінь у системі «діалог- монолог в діалозі», ігри на здогадку; на спільну мовленнєву діяльність і комунікативн у взаємодію (рольові ігри), ділові ігри.

V. Особливості організації освітнього процесу з мови іврит у базовій середній школі.

Характеристика другого ступеня навчання базової середньої освіти (5-6 класи).

За чинним Державним стандартом, базова середня освіта, зокрема з мови іврит, передбачає такі цикли предметного навчання як *адаптаційний (5-6 класи) та базовий (7-9 класи)*, що дають змогу враховувати вікові й індивідуальні особливості розвитку та потреби учнів, а також забезпечити просування індивідуальними освітніми траєкторіями.

Навчання мови іврит на адаптаційному та базовому циклах предметного навчання є логічним продовженням початкового курсу навчання (1-4 класи), забезпечує наступність, розвиток та удосконалення сформованої на цей час комунікативної компетентності мовою іврит – мовленнєвої, у всіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, говорінні, читанні, письмі), мовної, культурологічної та соціокультурної та стратегічної (діяльнісної).

Комунікативна компетенція розвивається у відповідності до дібраних для даного етапу навчання темами, проблемами, ситуаціями спілкування у межах визначених сфер спілкування: особистісної, публічної й освітньої.

Також на цьому етапі розширюється спектр культурологічних і соціокультурних знань та умінь учнів із урахуванням їх інтересів і вікових психологічних особливостей відповідно до циклів навчання. Цілеспрямовано формуються вміння представляти єврейську й українську культури, країни проживання засобами мови іврит в умовах багатомовного та міжкультурного спілкування.

Продовжується розвиток умінь школярів компенсувати недостатність знань і вмінь з мови іврит, застосовуючи у процесі спілкування такі прийоми як мовна здогадка, перифраз, а також міміку й жести. Також розширюється коло загально навчальних і спеціальних умінь таких як вміння користуватися довідником, двомовним словником, Інтернетом, мобільним телефоном, електронною поштою.

У контексті формування особистості та міжособистісних стосунків, здатності до самоаналізу, самооцінки, самоідентифікації, емоційно-ціннісного відношення до світу, яка відбувається на даному віковому етапі, важливо зосередитися на ролі мови іврит як культурного явища у широкому соціумі, так і засобу міжособистісного та міжкультурного спілкування як фактору збереження національної єдності, розуміння сучасної ролі та потреб користуватися нею і як одним із способів самореалізації та соціальної адаптації.

Продовжується накопичення лінгвістичних знань, що дозволяють не лише користуватися мовою іврит, а й усвідомлювати особливості мислення на основі зіставлення мови іврит і української.

Учні набувають досвід творчої та пошукової діяльності у процесі опанування таких способів пізнавальної діяльності як проектна, групова, парна, співробітництво, самостійна тощо.

Водночас, даний етап навчання визначається певною неоднорідністю, адже у ці роки психічний і фізичний розвиток особистості школярів є вкрай динамічним, відбувається не просто розширення інтересів, а й їх диференціація в залежності від соціального середовища, індивідуальних потреб та уподобань.

У базовій середній школі відбувається послідовний і системний розвиток в учнів всіх складників багатомовної комунікативної компетентності, тобто розвиток в учнів багатомовної мовленнєвої, мовної та культурологічної та соціокультурної компетентності, формування умінь міжкультурного спілкування мовою іврит, що в цілому має забезпечувати комунікативну компетентність на рівні A2+ (5-6 класи) та B1 (7-9 класи). На цьому етапі здійснюється перехід від роботи з навчальними текстами мовою іврит, побудованими за моделями автентичних усних і

письмових текстів, у 5-6 класах до аудіювання автентичного мовлення, читання автентичних газетно-журнальних матеріалів, оригінальної художньої літератури, медіа текстів; у 7-9 класах і розвитку на основі сформованих умінь вести бесіду мовою іврит, виражати свої думки у письмовій формі, використовувати додаткову навчальну літературу для самоосвіти, онлайн-ресурси.

Так, у **5-6 класах** загальний лінгвістичний діапазон учнів має складатися з базового мовного репертуару, що може дозволити учням справлятися з повсякденними ситуаціями, з передбаченими змістом, хоча школярам ще доведеться змінювати висловлювання та підшукувати слова. На цьому рівні засвоєння мови іврит учні мають продукувати короткі повсякденні вирази для задоволення простих потреб конкретного типу: особисті деталі, повсякденні звичайні справи, бажання і потреби, запит інформації. Також вони вживатимуть базові висловлювання та спілкуватися засвоєними мовленнєвими кліше, висловлюваннями з декількох слів та виразів про самого себе та інших людей, про те, що вони роблять, про місця, майно тощо. Але на цьому рівні школярі ще матимуть обмежений репертуар коротких засвоєних фраз, що охоплюють передбачувані життєві ситуації, часто можуть траплятися невдачі та непорозуміння у незвичних ситуаціях.

Лексичний діапазон учнів 5-6 класів є достатнім для вирішення простих повсякденних потреб, для вираження основних комунікативних потреб. Їх лексичний запас є достатнім для здійснення звичайних повсякденних трансакцій, до яких входять знайомі ситуації і теми. Тому учні 5-6 класів можуть контролювати такий не широкий лексичний репертуар, що пов'язаний з конкретними повсякденними потребами.

Вже на рівні A2+ (5-6 класи) учні можуть правильно вживати деякі прості граматичні структури, але все ж таки припускають грубих помилок, таких як плутає часи дієслів та забуває робити узгодження; проте цілком ясно, що вони намагаються сказати. Щодо вимови, то на цьому етапі вона в цілому чітка, щоб можна було зрозуміти партнера по спілкуванню, незважаючи на присутність певного акценту, і партнерам часто доводиться перепитувати або просити повторити.

Загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин

Відповідно до чинного Закону України «Про освіту» заклади освіти мають достатню автономію для вибору профілю та визначення навчальних годин на вивчення предмету у початковій, основній і старшій школі.

Загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на вивчення предмету «Мова іврит» визначається відповідно до чинної Типової освітньої програми для 5-9 класів ЗЗСО України, затвердженою наказом Міністерством освіти і науки України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (Додатки 2 та 4).

Відповідно до цих документів, кількість годин на вивчення курсу «Мова іврит» у базовій середній школі, може відповідати «рекомендованому» навчальному часу, визначеному чинною Типовою освітньою програмою. Мінімально вона може складати 2 години та тиждень, у середньому – 3 години на тиждень, а максимально – 4 години на тиждень. Тому, заклад освіти може виділяти на вивчення мови іврит у 5-9 класах від 2 до 4 годин навчального часу на тиждень.

Заклад освіти може змінювати кількість навчальних годин на вивчення предмета (інтегрованого курсу) в межах заданого діапазону «мінімального 2 години» та «максимального 4 години» навчального навантаження, забезпечуючи при цьому умови досягнення результатів навчання в обсязі не меншому ніж визначено цією модельною навчальною програмою.

У старшій школі вивчення мови іврит продовжується на базовому або на профільному рівні. Таким чином, реалізується принцип неперервної освіти з мови іврит у закладах загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, що відповідає сучасним потребам особистості та полікультурного українського суспільства.

Ця модельна навчальна програма розроблена для забезпечення систематичного курсу мови іврит в школах України. У тих випадках, коли

до школи поступають учні впродовж процесу навчання та не володіють мовою іврит, рекомендуємо розробляти окремі індивідуальні навчальні програми, плани та диференційовані завдання. В ідеалі мають бути розроблені варіативні навчальні програми відповідно до рівнів володіння мовою та тому чи іншому етапі.

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти **може** розробляти навчальні програми предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

5 клас

Кількість годин на тиждень:

(мінімальна – 2 години, рекомендована – 3 години, максимальна – 4 години)

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмету	Види навчальної діяльності* ¹
I. Взаємодіє з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях		
1.1. Сприймання усної інформації.		
уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету й умови спілкування; уважно слухає та розуміє повний зміст висловлювання вчителя, прості пояснення й інструкції відповідно до особистісної, публічної та навчальної сфер спілкування, а також нескладні тексти пізнавального та культурологічного характеру; сприймає на слух і розуміють живе мовлення співрозмовника, а також тексти у відео- та аудіо записі;	Сприймання на слух і розуміння живого мовлення співрозмовника, а також текстів у відео- та аудіо записі: з розумінням основного змісту та вилученням необхідної інформації.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання).

¹ Див. пункт IV Вступної частини даної модельної програми: загальні орієнтири для добору технологій, методів і прийомів навчання та Таблицю 1 для добору лінгводидактичних вправ і методичних прийомів.

сприймає на слух і виділяє необхідну / цікаву інформацію в прагматичних текстах (об'явах, прогнозах тощо).		
вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); оцінює почуте; розуміє основний зміст почутої інформації (у тому числі висловлювання вчителя, прості пояснення й інструкції відповідно до тематики та сфер спілкування); вилучає необхідну інформацію.	Сприймання і розуміння на слух усної інформації та незнайомих текстів, що належать до різних типів, стилів і жанрів мовлення. Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння – усне монологічне мовлення).
розуміє та відтворює зміст почутого, толерантно реагує, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлює власне ставлення до почутого; розуміє та запам'ятовує з двох прослуховувань фактичний зміст почутого; знає та використовує у своєму мовленні репліки для стимулювання, підтримання діалогу, формули мовленнєвого етикету; застосовує правила мовленнєвого етикету та використовує їх у своєму мовленні; дотримується норм літературної мови. <u>у діалозі етикетного характеру:</u> вітає та відповідає на привітання, використовуючи відповідні звертання мовою іврит; починає, веде та закінчує розмову по телефону /скайпу/ іншим видам цифрового зв'язку; висловлює ввічливе прохання та реагує на прохання партнера; підтримує діалог за столом (до, під час і після пригостання); висловлює компліменти та реагує на компліменти;	Сприймання, розуміння на слух і відтворення змісту почутого; використання формул мовного етикету; висловлювання власного ставлення до почутого. Мовленнєвий етикет. Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів, стилів. Усне діалогічне мовлення у рамках визначеної тематики та сфер спілкування, а також у зв'язку з прослуханим. Вид діалогу: діалог етикетного характеру.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).

ввічливо погоджується або не погоджується, використовуючи коротку відповідь; попереджає про небезпеку; перепрошує.		
у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей; у діалозі – розпитуванні: повідомляє інформацію, відповідаючи на запитання різних видів і самостійно запрошує інформацію, висловлюючи свою думку та стаючи на позицію відповідача; бере та надає інтерв'ю.	Сприймання й уточнення усної інформації. Усне діалогічне мовлення у рамках визначеної тематики, а також у зв'язку із прочитаним або прослуханим. Вид діалогу: діалог-розпитування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне діалогічне мовлення; письмо).
виявляє і відтворює з увагою до етнокультурної специфіки прихований зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), розрізняючи невербальні засоби (інтонацію, силу голосу, логічні наголоси, темп, паузи, міміку, жести, пози), використані для передачі прихованого змісту; уважно слухає текст, що стосується особистісної, публічної й освітньої сфер спілкування, а також нескладні тексти пізнавального та соціокультурного, зокрема лінгвокультурного характеру; помічає окремі мовні особливості (переносне значення, образні вирази тощо), користуючись лінгвістичною та контекстуальною здогадкою; виокремлює культурологічну інформацію; розрізняє невербальні засоби спілкування; виявляє певний рівень обізнаності з теми висловлювання; відтворює почуту інформацію у власному мовленні; відтворює інформацію докладно, стисло, вибірково.	Сприймання, розуміння та відтворення на слух незнайомих культурологічних текстів, що належать до різних типів, стилів і жанрів мовлення. Сприймання на слух і розуміння живого мовлення співрозмовника, а також автентичних текстів у відео- та аудіо записі: з розумінням основного змісту та вилученням необхідної інформації. Усне монологічне мовлення : опис на основі почутого. Відтворення прихованого змісту почутого у власному мовленні.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання та говоріння – усне монологічне мовлення).
1.2. Перетворення інформації з почутого повідомлення в різні форми повідомлень.		

стисло переказує зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), підпорядковуючи намір висловлення темі та основній думці; переказує (докладно, стисло, вибірково) прослухані твори/медіа тексти з урахуванням теми, основної думки та мети ситуації спілкування; самостійно створює висловлювання на відповідну тему; письмово виконує (докладно, стисло, вибірково) навчальні перекази.	Усне та письмове переказування (докладне, стисле, вибірково)	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння, письмо).
вибірково переказує зміст почутого повідомлення; переказує (вибірково) прослухані діалогічні та монологічні висловлювання з урахуванням ситуації спілкування; самостійно створює висловлювання на відповідну тему письмово виконує (вибірково) навчальні перекази.	Усне та письмове переказування (вибірково)	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння, письмо).
перепарафразує репліки в діалозі; <u>у діалозі спонукального характеру:</u> звертається із проханням, погоджуються / не погоджуються виконати прохання; реагує на пропозицію партнера зробити щось разом із згодою / незгодою, бажанням / небажанням; просить про допомогу та пропонує свою допомогу; надає поради та приймає / не приймає поради партнера. <u>у діалозі – обміні думками:</u> вислуховує повідомлення / думку партнера, погоджується / не погоджується з нею, висловлює власну точку зору та обґрунтовує її;	Усне діалогічне мовлення у рамках визначеної тематики, а також у зв'язку із прочитаним або прослуханим. Види діалогів: діалог спонукального характеру, діалог-обмін думками.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне діалогічне мовлення; письмо).

висловлює сумнів, схвалення / несхвалення.		
самостійно складає простий план почутого; розуміє основний зміст почутої інформації; викладає матеріал логічно, послідовно, враховуючи співвідношення основної та другорядної інформації; самостійно працює з текстом; передає зміст прослуханого з опорою на план; складає план вперше пред'явленого тексту.	Розуміння основного змісту почутого та вилучення необхідної інформації. Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Опис, висловлювання з опорою на запитання та план. Побудова плану прослуханих текстів різних типів, жанрів і стилів. Коротко передають письмово зміст почутого відповідно до плану.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння (усне монологічне мовлення), письмо).
використовує елементи конспектування (зокрема, визначає ключові слова та фрази в почутому повідомленні; сприймає на слух і розуміє ключову інформацію (живе мовлення співрозмовника або почуте в текстах у відео- та аудіо записі); визначає ключові слова та фрази у почутому повідомленні; конспектує почуту інформацію.	Сприймання на слух і розуміння ключової інформації на слух (живого мовлення співрозмовника або почуте в текстах у відео- та аудіо записі) з розумінням основного змісту та вилученням необхідної інформації.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, письмо).
відтворює основні думки і факти, окремі висловлювання персонажів у літературному творі, що розкривають зміст почутого; розуміє та запам'ятовує з двох прослуховувань фактичний зміст почутого; підпорядковує виклад головній думці; цитує висловлювання героїв прослуханого тексту для розкриття основних фактів і змісту почутого.	Сприймання та розуміння основного змісту почутого та вилучення необхідної інформації. Відтворення основних фактів, висловлювань персонажів у літературному творі відповідно головній думці та змісту.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння – усне монологічне мовлення). Робота з текстом.
унаочнює та візуалізує почуте повідомлення (самостійно або з допомогою інших осіб), використовуючи різні засоби (малюнки, схеми,	Сприймання на слух, розуміння, узагальнення та візуалізація почутого повідомлення (живого мовлення та текстів у відео- та аудіо	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання).

таблиці, комікси тощо) для відтворення змісту, структурування інформації; передає за допомогою окремих способів і засобів візуалізації враження від почутого; ілюструє за допомогою малюнків, схем, таблиць, коміксів та інших засобів візуалізації почуту інформацію; описує ілюстрації, малюнки, схеми, таблиці, комікси для відтворення змісту поданої інформації.	записі).	
1.3. Виокремлення усної інформації		
знаходить у почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) відповіді на поставлені запитання; розрізняє відому і нову для себе інформацію; сприймає на слух і виділяє необхідну/ цікаву/ нову/ другорядну інформацію в текстах різних типів, жанрів і стилів, у відео- та аудіо текстах, медіатекстах, прагматичних текстах (об'явах, прогнозах тощо); вилучає необхідну інформацію.	Сприймання та розуміння на слух незнайомих текстів, що належать до різних типів, жанрів і стилів мовлення (зокрема у художньому тексті, медіатексті). Розуміння на слух, розрізнення основної та другорядної інформації. Вилучення необхідної інформації з почутого повідомлення та тексту.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання). Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів мовлення.
визначає ключові слова в почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті); визначає причинно-наслідкові зв'язки, головну думку почутого; висловлюється на задану тему з опорою на ключові слова; передає зміст почутого з опорою на ключові слова та тез опори.	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Висловлювання на задану тему з опорою на ключові слова.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення).
1.4. Аналіз та інтерпретація усної інформації		
формулює тему та ідею усного повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); будує висловлювання відповідно до теми та ідеї усного повідомлення / тексту, добираючи та впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал;	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Формулювання теми та ідеї усного повідомлення.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).

виявляє певний рівень обізнаності з теми, що обговорюється; дотримується теми спілкування.	Висловлювання на задану тему. Дотримання теми спілкування.	
визначає основну і другорядну інформацію, мікротеми, важливі деталі в усному повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті); викладає матеріал логічно, послідовно, враховуючи співвідношення основної та другорядної інформації; відтворює інформацію докладно, стисло, вибірково.	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Визначення та відтворення основної та другорядної інформації в усному повідомленні / тексті.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення).
характеризує особливості форми почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), зумовлені його змістом; розрізняє різні форми й особливості почутої інформації відповідно до змісту.	Сприймання на слух і розрізнення особливостей форми почутого відповідно до змісту.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання).
формулює основну мету почутого повідомлення; на основі формулювання мети прогнозує перебіг подальшої комунікації та/або її результат; розуміє мету почутої інформації; прогнозує подальшу комунікацію; будує власні висловлювання на основі почутого; формулює власне бачення проблеми; складає/розігрує діалог відповідно до мовленнєвої ситуації та мети спілкування й у межах визначеної тематики та сфер спілкування.	Сприйняття та розуміння основної мети почутого повідомлення. Прогнозування подальшої комунікації на основі почутої інформації. Побудова основної мети висловлювання на основі почутого повідомлення. Формулювання власного бачення проблеми з урахуванням перебігу подальшої комунікації.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання та говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).
аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом; вміє оцінювати почуте та доводити власні аргументи; вміє аргументувати висловлені тези з метою бути зрозумілим, переконливим співрозмовником; висловлюється у зв'язку із ситуацією спілкування, використовуючи аргументацію та	Усне монологічне висловлювання, опис у зв'язку з ситуацією спілкування. Оцінювання почутого та зіставлення з власним досвідом. Побудова власних аргументованих висловлювань.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).

виражаючи своє ставлення до предмету мовлення; бере участь у діалозі-обміні думками, вислуховує думки партнера, погоджується / не погоджується з ними, висловлює власну точку зору та обґрунтовує її; висловлює схвалення / не схвалення.	Обговорення в ході діалогу – обміну думками.	
виявляє взаємозв'язок змісту або інших компонентів літературного твору (цитат, уривків, епізодів, вчинків персонажів тощо) із власними потребами для особистісного розвитку; визначає причинно-наслідкові зв'язки змісту та компонентів тексту або літературного твору; аналізує та порівнює здобуту інформацію для особистісного досвіду; будує власні висловлювання на основі аналізу та порівняння змісту прослуханого / прочитаного; розуміє можливість різних поглядів на ту саму проблему; читає та здійснює вибіркового пошук певної частини змісту твору ; <u>у діалозі – обміні думками:</u> бере участь у діалозі-обміні думками, вислуховує думки партнера, погоджується / не погоджується з ними, висловлює власну точку зору та обґрунтовує її; висловлює схвалення / не схвалення.	Сприйняття та розуміння причинно-наслідкових зв'язків прослуханого або прочитаного тексту. Аналіз і порівняння здобутої інформації для особистісного розвитку. Побудова власного висловлювання на основі аналізу та порівняння змісту прослуханого / прочитаного. Оглядове читання (отримання загальної уяви про прочитане, швидкий, вибіркового пошук певної частини змісту). Обговорення в ході діалогу – обміну думками.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання та читання) та продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення). Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів, у тому числі медіа текстами.
розпізнає наявні в почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) факти, судження та аргументи; вилучає необхідну інформацію з почутого повідомлення.	Сприйняття, розуміння та розпізнавання основних фактів, суджень та аргументів у почутому повідомленні та текстах.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання) Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів, у тому числі медіа текстами.
формулює запитання, щоб уточнити розуміння почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); висловлюється у зв'язку із ситуацією	Усне монологічне різних типів, жанрів і стилів та діалогічне мовлення у межах визначеної тематики та сфер спілкування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).

спілкування, використовуючи уточнення; <u>у діалозі – розпитуванні:</u> запитує уточнюючу інформацію для кращого розуміння почутого, формулює запитання різних видів і самостійно запрошує інформацію, висловлюючи свою думку та стаючи на позицію відповідача.	Діалог-розпитування.	
1.5. Оцінювання усної інформації		
обґрунтовує достовірність, повноту інформації, у разі потреби звертаючись до відповідних джерел, доречно цитуючи окремі фрагменти почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); виявляє своє ставлення до предмету висловлювання; будує висловлювання певного обсягу, добираючи та впорядковуючи необхідний для матеріал для обґрунтування достовірності та повноти інформації; цитує фрагменти прослуханого повідомлення / тексту.	Усне монологічне мовлення. Висловлювання на основі почутого.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення).
характеризує почуте з погляду основних правил спілкування, дотримується їх; враховує ситуацію спілкування й адресата мовлення в межах визначених сфер спілкування; дотримується правил спілкування (не перебиває співрозмовника, заохочує його висловлювати власну думку, зацікавлено та доброзичливо вислуховує його, вміє висловити незгоду з позицією іншого так, щоб не образити його, тощо); використовує мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови, вдало користуючись лексичним і граматичним багатством мови.	Усне монологічне різних типів, жанрів і стилів та діалогічне мовлення у межах визначеної тематики та сфер спілкування. Правила спілкування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне діалогічне мовлення).
вказує на окремі особливості, зокрема	Розпізнавання, визначення та розрізнення	Продуктивні види мовленнєвої діяльності

етнокультурні, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування; розрізняє етнокультурні особливості спілкування мовою іврит з огляду на мовно-культурну специфіку; визначають інформацію, що сприяє або заважає сприйняттю комунікативної ситуації.	етнокультурних особливостей та позитивних і негативних факторів, які впливають на комунікацію.	(говоріння – усне монологічне мовлення).
характеризує вплив окремих деталей, зокрема художніх деталей, на сприйняття слухачем (адресатом) змісту почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); сприймає на слух, розуміє та виділяє необхідну інформацію в живому мовленні та текстах різних типів, жанрів і стилів; розуміє значення окремих деталей для загального розуміння змісту почутого.	Сприймання та розуміння на слух живого мовлення, а також текстів у відео- та аудіо записі з розумінням основного змісту та вилучення необхідної інформації.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання).
1.6. Висловлювання та обстоювання власних поглядів, ідей, переконань		
доброзичливо висловлює своє ставлення до думок інших осіб, зважаючи на неповноту або суперечливість почутої інформації; наводить кілька аргументів і прикладів на підтвердження власної позиції, використовуючи типові мовленнєві конструкції, доречні цитати з тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) для увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; логічно структурує власне повідомлення; вміє аргументувати висловлені тези з метою бути зрозумілим, переконливим співрозмовником; розуміє можливість різних поглядів на ту саму проблему; дотримується правил спілкування (не перебиває співрозмовника, заохочує його висловлювати власну думку, зацікавлено та доброзичливо вислуховує його, вміють висловити незгоду з	Побудова висловлювань для вираження власних позицій, поглядів, переконань у зв'язку з ситуацією спілкування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (усне діалогічне та монологічне мовлення).

позицією іншого так, щоб не образити його, тощо); виявляє своє ставлення до предмету висловлювання.		
1.7. Використання вербальних і невербальних засобів під час представлення своїх думок		
використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками; добирає стиль мовлення відповідно до мети, потреб і умов спілкування; дотримується норм у виборі мовленнєвих засобів; використовує окремі засоби художньої виразності у власному мовленні; будує та розігрує діалог відповідно до запропонованої мовленнєвої ситуації та мети спілкування у межах визначеної тематики та сфер спілкування.	Усне діалогічне мовлення. Вербальні та невербальні засоби спілкування. Побудова та розігрування діалогів різних типів.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне діалогічне мовлення). Інсценізація, драматизація.
1.8. Регулювання власного емоційного стану		
розповідає про власний емоційний стан, описуючи окремі відтінки настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту); описує емоційний стан інших осіб або літературних персонажів, аналізуючи їх вчинки і висловлювання; контролює власний емоційний стан під час презентації тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), зокрема під час художньої декламації; наводить приклади з текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) щодо вміння (невміння) керувати емоціями, пояснюючи емоційний стан літературних персонажів (зважаючи на ситуацію, епоху, національні традиції та звичаї тощо) для розвитку власного емоційного інтелекту;	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Розповідь та опис, висловлювання у зв'язку з власним емоційним станом, на основі почутого / прочитаного тексту, надання характеристики.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення). Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів.

використовує потрібні вербальні та невербальні засоби для збагачення міжособистісної комунікації позитивними емоціями, створення комфортної атмосфери спілкування, спонукання співрозмовників до певних дій; надає характеристику власному емоційному стану та героям прослуханого / прочитаного тексту.		
III. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) і використання її для збагачення власного досвіду		
2.1. Сприймання тексту		
читає тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних функціональних стилів і жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; вголос читає із достатньою швидкістю, плавно, з гарною дикцією, відповідно до орфоепічних та інтонаційних норм, пристосовуючи темп, тембр, гучність читання до змісту, стилю тексту, авторського задуму і особливостей слухачів (ступінь підготовки, зацікавленість даною темою тощо); мовчки читає незнайомий текст із достатньою швидкістю та розуміє після одного прочитування фактичний зміст, що співвідноситься з метою читання та сферами спілкування; причинно-наслідкові зв'язки; основну думку; виразально-зображувальні засоби прочитаного твору; читає та здійснює вибірково пошук частини змісту прочитаного твору; удосконалює техніку читання вголос і мовчки: співвідносить графічний образ слова з його звуковим образом на основі знання правил читання.	Сприймання та читання вголос та мовчки текстів різних жанрів і стилів у різний спосіб, зміст яких відповідає комунікативно-пізнавальним потребам, інтересам і віковим особливостям учнів 5 класів. Формування, розвиток техніки читання вголос та мовчки. Розуміння самостійно прочитаних текстів, що належать до різних родів літератури, стилів, типів і жанрів мовлення. Оглядове читання (отримання загальної уяви про прочитане, швидкий, вибірково пошук певної частини змісту).	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).
пояснює функції основних складників друкованого чи цифрового текстового джерела	Сприймання, розрізнення основних складників текстів різних типів, жанрів і	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).

інформації (заголовка, змісту, анотації тощо), а також розрізняє складники структури тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) відповідно до його жанрово-родової належності та стильових особливостей; використовує заголовок, зміст та анотацію для оптимізації роботи з текстом; співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним і культурним контекстом; <u>у ході навчаючого читання:</u> читає нескладні тексти різних типів, повно та точно розуміючи текст на основі його інформаційної обробки (сміслового та структурного аналізу окремих фрагментів тексту, вибіркового перекладу та ін.); встановлює причинно-наслідковий взаємозв'язок фактів і подій тексту; оцінює отриману з тексту інформацію, висловлюють власну думку.	стилів. Навчаюче читання (максимально повне та точне розуміння усієї інформації, глибоке опрацювання тексту, критичне осмислення матеріалу).	

2.2. Аналіз та інтерпретація тексту

характеризує порушені в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) проблеми; проеціює власний або відомий життєвий досвід на порушені в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) проблеми; <u>у ході навчаючого читання:</u> читає нескладні тексти різних типів, повно та точно розуміючи текст на основі його інформаційної обробки (сміслового та структурного аналізу окремих фрагментів тексту, вибіркового перекладу та ін.); встановлює причинно-наслідковий взаємозв'язок фактів і подій тексту; оцінює отриману з тексту інформацію, висловлюють власну думку.	Аналіз та інтерпретація текстів у ході різних видів читання. Навчаюче читання (максимально повне та точне розуміння усієї інформації, глибоке опрацювання тексту, критичне осмислення матеріалу).	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).

знаходить у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) відому і нову інформацію; визначає головну і другорядну інформацію у прочитаному тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті); піддає сумніву інформацію з тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) на підставі розрізнення фактів і суджень про факти; формулює тему та основну думку тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту); виокремлює в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) мікротеми; визначає спільні і різні елементи змісту і форми подібних за певними структурними ознаками текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів), творів національної літератури; <u>у ході ознайомлювального читання:</u> визначає тему / основну думку; виділяє головні факти, опускаючи другорядні; встановлює логічну послідовність основних фактів тексту; здогадується про значення окремих слів (на основі подібності з іншими мовами, за моделями, за словотворчими елементами, за контекстом); користується виносками, словником та довідником.	Знаходження інформації у текстах різних типів, жанрів і стилів. Виокремлення основної та другорядної інформації. Ознайомлювальне читання (пізнавальне читання для виявлення основної інформації, складання загального уявлення про текст).	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).
поєднує інформацію, подану в різні способи (словесно, графічно тощо) у межах одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів); розрізняє тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних стилів, типів та жанрів у контексті авторського задуму; розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них; формулює висновки відповідно до поставленого	Синтез отриманої інформації. Пошукове читання (знаходження у тексті конкретної інформації з вилученням необхідної / потрібної інформації).	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).

завдання на основі аналізу опрацьованого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту); <u>у ході пошукового читання:</u> добирає необхідну / цікаву інформацію, переглянувши один текст або декілька коротких текстів.		
2.3. Збагачення естетичного та емоційно-чуттєвого досвіду.		
характеризує емоційний стан персонажів у літературному творі, їх поведінку та вчинки, виявляючи толерантність, з увагою до етнокультурної специфіки; проводить паралелі між образами та ситуаціями, зображеними в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті), і власним життєвим досвідом; проектує власну поведінку в ситуаціях, подібних до тих, що зображено в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті); висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) людей, подій, ситуацій тощо; пояснює вплив прочитаного на формування власного естетичного смаку, кола читацьких інтересів; висловлює власну думку про прочитане.	Характеристика емоційного стану героїв прочитаного твору та визначення власної позиції та відношення. Різні види читання та говоріння.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (читання та говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).
2.4. Оцінювання тексту		
обґрунтовує значення інформації, здобутої з прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), для розв'язання завдань, використовуючи різні жанри, форми і способи представлення повідомлень; визначає актуальність і несуперечливість тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) (наприклад, чи наведена інформація є	Оцінювання текстів різних типів, жанрів і стилів. Різні види читання. Робота з текстом.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).

правдивою, незастарілою, не містить суперечностей), на основі власного досвіду та досвіду інших осіб; розкриває актуальність літературних творів у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб; аргументує власну оцінку прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), наводячи доречні цитати; обґрунтовує власну думку про прочитане.		
2.5. Добір текстів для читання		
залежно від мети читання обирає самостійно або з допомогою інших осіб тексти, зокрема твори національної літератури різних стилів і жанрів, аргументує свій вибір; описує свої літературні вподобання, наводячи приклади прочитаних творів; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; використовує для розв'язання завдань актуальні та достовірні текстові/медіатекстові джерела інформації; самостійно працює з текстом.	Самостійний добір та використання текстів різних типів, жанрів і стилів. Користування різними видами читання. Усне монологічне мовлення. Опис.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (читання та говоріння – усне монологічне мовлення).
2.6. Перетворення текстової інформації		
переказує зміст тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у різний спосіб відповідно до завдання; переказує (докладно, стисло, вибірково) вивчені прочитані твори, діалогічні та монологічні висловлювання з урахуванням ситуації спілкування, типів, жанрів і стилів; самостійно створює висловлювання на відповідну тему.	Перетворення текстової інформації (усно). Усне переказування (докладне, стисле, вибіркоче).	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення).
фіксує потрібні елементи тексту (зокрема	Перетворення текстової інформації	Продуктивні види мовленнєвої діяльності

художнього тексту, медіатексту), оптимізуючи написане за допомогою окремих графічних позначок; представляє текстову інформацію з одного джерела (зокрема художнього тексту, медіатексту), використовуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; створює текст за визначеними характеристиками на основі певної графічної інформації (діаграми, графіка тощо); узагальнює інформацію різними способами візуалізації.	(письмово). Письмове узагальнення текстової інформації.	(письмо).
2.7. Творче читання.		
творчо опрацьовує прочитаний текст (зокрема художній текст, медіатекст), у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів тощо; за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (мультфільм, театральну сценку, відеоролик, блог тощо); самостійно працюють з текстами різних типів, жанрів і стилів.	Створення власних творчих проєктів на основі прочитаного. Різні види читання. Усне переказування.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (читання та говоріння – усне переказування).
III. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів національної літератури; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови		
3.1. Створення письмових висловлювань		
записує власні міркування або інформацію з інших джерел; створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата та власний життєвий досвід; оформлює власне висловлення, враховуючи принципи академічної доброчесності; складає та оформлює власне висловлення згідно з ustalеними словотвірними, лексичними,	Побудова письмових текстів (монолог, діалог) різних типів, жанрів і стилів у рамках тематики та сфер спілкування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (письмо).

орфографічними, граматичними, пунктуаційними та стилістичними нормами; добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення; самостійно створює письмові тексти про себе, свою родину, висловлюють в них власну думку про певну подію, ситуацію, прочитаний твір (не менш ніж 6 речень), дотримуючись вимог до мовлення; письмово виконує (докладно, стисло, вибірково) навчальні перекази; складає план вперш пред'явленого тексту; відповідає письмово на запитання за вивченим текстом; заповнює таблиці за зразком; складає запитання до тексту та відповідає на них; заповнює формуляр, анкету, повідомляючи про себе основні відомості (ім'я, прізвище, вік, стать, громадянство, адреса).		
3.2. Письмова взаємодія в режимі реального часу (у цифровому середовищі)		
пише невеликі типові повідомлення на захищених цифрових сервісах і в соціальних мережах; висловлюється у захищеному цифровому середовищі щодо проблем, пов'язаних із власним життєвим досвідом, зокрема навчанням, читацькою практикою; дискутує в онлайн-середовищі на знайомі теми, пов'язані із власним життєвим досвідом, навчанням, уподобаннями тощо; порівнює позиції учасників дискусії; толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні і різні думки учасників дискусії; дотримується норм етикету під час онлайн-спілкування; взаємодіє з іншими особами у цифровому	Письмове спілкування в цифровому середовищі. Створення висловлювань і текстів відповідно до тематики та сфер спілкування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (письмо).

середовищі, дбаючи про безпеку; дотримується принципів академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії; пише вітання зі святами, висловлюючи побажання; пише особисті листи другу / відповідає на лист друга, описуючи події та свої враження, зберігаючи норми письмово етикету з мови іврит.		
3.3. Редагування письмових текстів		
виправляє помилки у змісті, будові та мовному оформленні власних висловлень; пояснює окремі виправлення; аналізує зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу; коригує текст на основі проведеного аналізу; доповнює та/або змінює окремі частини тексту відповідно до теми та мети висловлювання; вдосконалює письмовий текст; визначає способи запобігання помилкам у власному мовленні; демонструє здатність до конструктивної взаємодії в процесі редагування; робить короткі виписки із тексту з метою їх використання у власних висловлюваннях; удосконалює написане.	Аналіз і коригування помилок у власних висловлюваннях. Удосконалення самостійно написаного тексту.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (письмо).
IV. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, їх аналіз		
4.1. Дослідження мовних явищ		
виокремлює та розрізняє мовні одиниці кожного з рівнів (звуки, частини слова, слова, форми слова, словосполучення, речення, тексти); <i>Звукова система мови:</i> називає звуки мови іврит, розрізняє їх та їх значення; ділить слово на склади; знаходить місце наголосу у слові;	Звукова система мови. Звуковий склад сучасної мови іврит. Звукове значення букв. Нікуд. Складоподіл. Наголос. Дагеш та його функції. Діакретичний знак шва та його особливості. Графіка. Алфавіт. Літери. Кінцеві літери. Квадратичний шрифт та скоропис (курсив).	Аналітико-синтетичні вправи та завдання для навчання аспектам мови. Мовні ігри. Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів, у тому числі із медіатекстами.

визначає функції дагешу тадіакритичного знаку шва; називає літери в алфавітному порядку; вільно користується алфавітом; знаходить і розрізняє кінцеві літери; розрізняє друковані та рукописні шрифти; дотримується орфоепічних та орфографічних норм у власному мовленні. <i>Лексикологія:</i> визначає лексичне значення слова та груп слів; добирає синоніми, антоніми доведеного слова. <i>Словотвір:</i> добирає однокореневі слова; визначає функцію кореня та будову слова. <i>Синтаксис і пунктуація:</i> визначає семантику та будову словосполучень; розрізняє словосполучення та сполучену конструкцію сміхут; визначає семантику та будову речень різних типів; висловлює той самий зміст за допомогою різних синтаксичних засобів; будує та визначає складносурядні речення із вказаними сполучниками та складнопідрядні речення вказаного типу; вживає розділові знаки у простому і складному реченні (спираються на знання з інших мов).	Правила читання й написання. Лексикологія. Лексичне значення слова. Групи слів за значенням. Синоніми та антоніми (лексичні та контекстуальні). Словотвір. Будова слова. Поняття про корінь (Детальніше тему „Корінь ” опрацьовують під час вивчення теми „Дієслово”, де ця частина слова має особливе значення.) Синтаксис та пунктуація. Словосполучення. Види словосполучень (іменник+прикметник; іменник + дієслово) Сполучена конструкція – Сміхут. Просте речення. Розповідне, питальне, спонукальне речення. Порядок слів. Складне речення. Складносурядне з сполучниками וְ, אֲדָ, וְ Складнопідрядне речення з єднальним підрядним зв'язком. Вживання сполучників ...שׁ מִ, ...שׁ מִ. Розділові знаки у простому і складному реченні .	Усі види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо)
порівнює та зіставляє мовні одиниці кожного з рівнів за визначеними ознаками; вирізняє окремі мовні явища у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть; порівнює тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) з погляду наявності в них певних мовних явищ;	Морфологія. Лексичне та граматичне значення слова. Частини мови. Граматичні характеристики частин мови. Іменник.	Аналітико-синтетичні вправи та завдання для навчання аспектам мови. Мовні ігри. Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів, у тому числі із медіатекстами.

використовує мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови, вдало користуючись лексичним,граматичним багатством мови; Лексичне та граматичне значення слова. розрізняє лексичне таграматичне значення слова; визначає граматичніхарактеристики частин мови. Іменник. визначає рід і число іменників; знаходить і добирає з числа іменників ті, що належать до двоїни (типу «два дні» וּמַיִם, «два тижні» שְׁבועִים, «два роки» שְׁנָתַיִם та ін.); вживає означений артикль з іменником. Прикметник. визначає рід і число прикметників; вживає означений артикль зприкметником; характеризує кількісні прикметники; називає предмети, істоти, явищарізних кольорів. Займенник. називає і розрізняє особові та вказівні займенники; вживає означений артикль із займенником. Числівник. порівнює кількісні числівники чоловічого роду від 1 до 20 та жіночого роду до 100; узгоджує числівники із іменниками чоловічого роду; уживає кількісні числівники у мовленні; називає порядкові числівники від 1 до 10, розрізняють їх зародами; визначає числове значення літер івритського алфавіту. Дієслово. розрізняє дієслова задієслівними групами; розуміє функцію кореня у дієсловах; відмінює дієслова теперішнього часу;	Рід іменників (чоловічий, жіночий).Число (однина, множина, двоїна). Поняття про двоїну. Суфікс подвійночисла „- айм”. Означений артикль. Вживання означеного артикля з іменником. Прикметник. Рід прикметників (чоловічий, жіночий).Число (однина, множина) Використання означеного артикля з прикметником. Кількісні прикметники. (Кольори). Займенник. Особові займенники. Вказівні займенники. Використання означеного артикля з вказівними займенниками. Числівник. Кількісні числівники чоловічого роду від 1 до 20 та жіночого роду до 100. Узгодження числівників з іменниками чоловічого роду. Порядкові числівники від 1 до 10. Гематрія – позначення числа літерами. Дієслово. Поняття про дієслівні групи. Значення кореня у дієсловах. Загальні відомості про відмінюваннядієслів у теперішньому часі. Поняття неозначеної форми дієслова (інфінітива). Модальні дієслова „повинен”, „хочу”, «можу», «люблю».	Усі види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо)

визначає неозначену форму (інфінітив) вивчених дієслів; вживає модальні слова з інфінітивом і без у мовленні; добирає та називає окремі форми дієслів наказового способу у певній мовленнєвій ситуації. Прийменники. відмінює прийменники заособами; вживає прийменники з дієсловом „бути”, прислівникамита частками. Частки. характеризує функції означеного артикля; розрізняє за значенням окремі прийменники й їх поєднання з артиклем; вживає заперечні та стверджувальні частки; Сполучники. розрізняє групи сполучників і вживає їх у мовленні.	Вживання модальних дієслів зінфінітивом. Окремі форми дієслів наказового способу(קָרַע, שָׁב, הָן, תָּן). Прийменники. Поєднання прийменників з займенниковими суфіксами по типуіменників в однині (לְ, שֵׁל). Сполучення יֵשׁ לְ..., אֵין לְ..., קָרַע לְ..., קָשָׁה לְ. Частки. Означений артикль. Поєднання означеного артикля з прийменником לְ. Заперечні та стверджувальні частки לֹא, כֵּן, אֵין. Сполучники. Єднальні (וְ, וְ), протиставні (אֲבָל), умовні (אִם) у теперішньому часі.	
правильно пише слова відповідно до вивчених орфографічних правил; правильно позначає на письмі звуки [ч] [ж]. [дж] і йотовані звуки; вживає літеру „гей” הּ наприкінці слова.	Особливості івритської орфографії. Написання разом та окремо. Передача звуків [ч] [ж], [дж] та йотованихза допомогою івритських літер. Літера „гей” הּ наприкінці слова.	Орфографічні вправи та завдання.
4.2. Використання знань з мови в мовленнєвій творчості		
творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречно нестандартні рішення, обґрунтовуючи зроблений вибір; відтворює окремі художні засоби для втілення власних творчих намірів; розуміє множинність різних тлумачень тієї самої проблеми; будують висловлювання певного обсягу, добираючи та впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал;	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Побудова письмових текстів (монолог, діалог) різних типів, жанрів і стилів.	Використання мовних умінь і навичок у продуктивних видах мовленнєвої діяльності (говоріння, письмо). Аналітико-синтетичні вправи та завдання для навчання аспектам мови. Мовні ігри. Робота з текстами різних типів, жанрів і

формулюють власне бачення проблеми; складають коротке повідомлення на задану тему на основі прочитаного/прослуханого, висловлюючи свою думку та відношення; висловлюються у зв'язку із ситуацією спілкування, використовуючи уточнення, аргументацію та виражаючи своє ставлення до предмету мовлення.		стилів, у тому числі із медіатекстами. Усі види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо)
наслідує окремі стильові риси тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у процесі створення власного тексту або медіатексту для взаємодії з іншими особами; створює тексти різних типів, жанрів і стилів з опорою на зразок; самостійно створює тексти / медіа тексти відповідно до різних стилів і сфер спілкування.	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Побудова письмових текстів (монолог, діалог) різних типів, жанрів і стилів.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння, письмо). Робота з текстом.
вирізняє спільні та різні риси між власним мовленням і мовленням інших осіб, урізноманітнює власне мовлення завдяки читанню літературних творів, роботі із словниками та довідковими джерелами; розрізняє усне та писемне мовлення; орієнтуються у сферах спілкування; користуються виносками, словниками і довідниками (друкованими й електронними).	Загальні відомості про мовлення Загальні уявлення про мовлення як засіб спілкування, пізнання і впливу; сфери спілкування, усне та писемне мовлення. Користування різними видами читання	Усі види мовленнєвої діяльності.

6 клас

Кількість годин на тиждень:

(мінімальна – 2 години, рекомендована – 3 години, максимальна – 4 години)

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмету	Види навчальної діяльності ^{*2}

² Див. пункт IV Вступної частини даної модельної програми: загальні орієнтири для добору технологій, методів і прийомів навчання та Таблицю 1 для добору лінгводидактичних вправ і методичних прийомів.

I. Взаємодіє з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях		
1.1. Сприймання усної інформації.		
уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету й умови спілкування; уважно слухає та розуміє повний зміст висловлювання вчителя, прості пояснення й інструкції відповідно до особистісної, публічної та навчальної сфер спілкування, а також тексти пізнавального та культурологічного характеру; сприймає на слух і розуміють живе мовлення співрозмовника, а також тексти у відео- та аудіо записі; сприймає на слух і виділяє необхідну / цікаву інформацію в прагматичних текстах (об'явах, прогнозах тощо).	Сприймання на слух і розуміння живого мовлення співрозмовника, а також текстів у відео- та аудіо записі: з розумінням основного змісту та вилученнямнеобхідної інформації.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання).
вичерпно відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); оцінює почуте; розуміє повний зміст почутої інформації (у тому числі висловлювання вчителя, прості пояснення й інструкції відповідно до тематики та сфер спілкування); розуміють основний зміст почутої інформації, зокрема, коротких повідомлень, оголошень; вилучає необхідну інформацію.	Сприймання і розуміння на слух усної інформації та незнайомих текстів, що належать до різних типів, стилів і жанрів мовлення. Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння – усне монологічне мовлення).
розуміє та відтворює зміст почутого, толерантно реагує, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлює власне ставлення до почутого; розуміє та запам'ятовує з двох прослуховувань фактичний зміст почутого; знають і використовують у своєму мовленні репліки для стимулювання, підтримання діалогу,	Сприймання, розуміння на слух і відтворення змісту почутого; використання формул мовного етикету; висловлювання власного ставлення до почутого. Мовленнєвий етикет. Усне монологічне мовлення різних типів,	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).

формули мовленнєвого етикету; застосовує правила мовленнєвого етикету та використовує їх у своєму мовленні; дотримується норм літературної мови. <u>у діалозі етикетного характеру:</u> вітає та відповідає на привітання, використовуючи відповідні звертання мовою іврит; починає, веде та закінчує розмову по телефону / скайпу/ іншим видам цифрового зв'язку; висловлює ввічливе прохання та реагує на прохання партнера; підтримує діалог за столом (до, під час і після пригощання); висловлює компліменти та реагує на компліменти; ввічливо погоджується або не погоджується, використовуючи коротку відповідь; попереджає про небезпеку; перепрошує.	жанрів, стилів. Усне діалогічне мовлення у рамках визначеної тематики та сфер спілкування, а також у зв'язку з прослуханим. Вид діалогу: діалог етикетного характеру.	
у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей; <u>у діалозі – розпитуванні:</u> повідомляє інформацію, відповідаючи на запитання різних видів і самостійно запрошує інформацію, висловлюючи свою думку та стаючи на позицію відповідача; бере та надає інтерв'ю;	Сприймання й уточнення усної інформації. Усне діалогічне мовлення у рамках визначеної тематики, а також у зв'язку із прочитаним або прослуханим. Вид діалогу: діалог-розпитування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне діалогічне мовлення; письмо).
виявляє і відтворює з увагою до етнокультурної специфіки прихований зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), розрізняючи невербальні засоби (інтонацію, силу голосу, логічні наголоси, темп, паузи, міміку, жести, пози), використані для передачі прихованого змісту; уважно слухає текст, що стосується особистісної,	Сприймання, розуміння та відтворення на слух незнайомих культурологічних текстів, що належать до різних типів, стилів і жанрів мовлення. Сприймання на слух і розуміння живого мовлення співрозмовника, а також автентичних текстів у відео- та аудіо записі: з	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання та говоріння – усне монологічне мовлення).

публічної й освітньої сфер спілкування, а також нескладні тексти пізнавального та соціокультурного, зокрема лінгвокультурного характеру; помічає окремі мовні особливості (переносне значення, образні вирази тощо), користуючись лінгвістичною та контекстуальною здогадкою; виокремлює культурологічну інформацію; розрізняє невербальні засоби спілкування; виявляє певний рівень обізнаності з теми висловлювання; відтворює почуту інформацію у власному мовленні; відтворює інформацію докладно, стисло, вибірково.	розумінням основного змісту та вилученням необхідної інформації. Усне монологічне мовлення : опис на основі почутого. Відтворення прихованого змісту почутого у власному мовленні.	
1.2. Перетворення інформації з почутого повідомлення в різні форми повідомлень.		
стисло переказує зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), підпорядковуючи намір висловлення темі та основній думці; переказує (докладно, стисло, вибірково) прослухані твори/медіа тексти з урахуванням теми, основної думки та мети ситуації спілкування; самостійно створює висловлювання на відповідну тему; письмово виконує (докладно, стисло, вибірково) навчальні перекази.	Усне та письмове переказування (докладне, стисло, вибірково)	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння, письмо).
вибірково переказує зміст почутого повідомлення; переказує (вибірково) прослухані діалогічні та монологічні висловлювання з урахуванням ситуації спілкування; самостійно створює висловлювання на відповідну тему; письмово виконує (докладно, стисло, вибірково)	Усне та письмове переказування (вибірково)	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння, письмо).

навчальні перекази.		
перифразує репліки в діалозі; <u>у діалозі спонукального характеру:</u> звертається із проханням, погоджуються / не погоджуються виконати прохання; реагує на пропозицію партнера зробити щось разом із згодою / незгодою, бажанням / небажанням; просить про допомогу та пропонує свою допомогу; надає поради та приймає / не приймає поради партнера. <u>у діалозі – обміні думками:</u> вислуховує повідомлення / думку партнера, погоджується / не погоджується з нею, висловлює власну точку зору та обґрунтовує її; висловлює сумнів, схвалення / несхвалення.	Усне діалогічне мовлення у рамках визначеної тематики, а також у зв'язку із прочитаним або прослуханим. Види діалогів: діалог спонукального характеру, діалог-обмін думками.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне діалогічне мовлення; письмо).
самостійно складає простий план почутого; розуміє основний зміст почутої інформації; викладає матеріал логічно, послідовно, враховуючи співвідношення основної та другорядної інформації; самостійно працює з текстом; складає план вперше пред'явленого тексту; висловлюється на задану тему з опорою на план; передає зміст прослуханого з опорою на план і без опори.	Розуміння основного змісту почутого та вилучення необхідної інформації. Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Опис, висловлювання з опорою на запитання та план. Побудова плану прослуханих текстів різних типів, жанрів і стилів. Побудова власних усних і письмових висловлювань з орієнтацією на план.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння (усне монологічне мовлення), письмо).
використовує елементи конспектування (зокрема, визначає ключові слова та фрази в почутому повідомленні); сприймає на слух і розуміє ключову інформацію (живе мовлення співрозмовника або почуте в	Сприймання на слух і розуміння ключової інформації на слух (живого мовлення співрозмовника або почуте в текстах у відео- та аудіозаписі) з розумінням основного змісту та вилученням необхідної інформації.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, письмо).

текстах у відео- та аудіо записі); визначає ключові слова та фрази у почутому повідомленні; висловлюється на задану тему з опорою на ключові слова та фрази; передає зміст прослуханого з опорою на ключові слова та фрази та без опори; роблять короткі виписки із тексту з метою їх використання у власному мовленні; конспектує почуту інформацію.	Побудова власних усних і письмових висловлювань з орієнтацією на ключові слова та почуті фрази. Конспектування.	
відтворює основні думки і факти, окремі висловлювання персонажів у літературному творі, що розкривають зміст почутого; розуміє та запам'ятовує з двох прослуховувань фактичний зміст почутого; підпорядковує виклад головній думці; цитує висловлювання героїв прослуханого тексту для розкриття основних фактів і змісту почутого.	Сприймання та розуміння основного змісту почутого та вилучення необхідної інформації. Відтворення основних фактів, висловлювань персонажів у літературному творі відповідно головній думці та змісту.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння – усне монологічне мовлення). Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів.
унаочнює та візуалізує почуте повідомлення (самостійно або з допомогою інших осіб), використовуючи різні засоби (малюнки, схеми, таблиці, комікси тощо) для відтворення змісту, структурування інформації; передає за допомогою окремих способів і засобів візуалізації враження від почутого; ілюструє за допомогою малюнків, схем, таблиць, коміксів та інших засобів візуалізації почуту інформацію; описує ілюстрації, малюнки, схеми, таблиці, комікси для відтворення змісту поданої інформації.	Сприймання на слух, розуміння, узагальнення та візуалізація почутого повідомлення (живого мовлення та текстів у відео- та аудіо записі).	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання).
1.3. Виокремлення усної інформації		
знаходить у почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) відповіді на поставлені запитання;	Сприймання та розуміння на слух незнайомих текстів, що належать до різних типів, жанрів і стилів мовлення (зокрема у художньому	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання). Робота з текстами різних типів, жанрів і

розрізняє відому і нову для себе інформацію; сприймає на слух і виділяє необхідну/ цікаву/ нову/ другорядну інформацію в текстах різних типів, жанрів і стилів, у відео- та аудіо текстах, медіатекстах, прагматичних текстах (об'явах, прогнозах тощо); вилучає необхідну інформацію.	тексті, медіатексті). Розуміння на слух, розрізнення основної та другорядної інформації. Вилучення необхідної інформації з почутого повідомлення та тексту.	стилів мовлення.
визначає ключові слова в почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті); визначає причинно-наслідкові зв'язки, головну думку почутого; виокремлює ключові слова у почутому повідомленні / текстах різних типів, жанрів і стилів; висловлюється на задану тему з опорою на ключові слова; передає зміст почутого з опорою на ключові слова та тез опори.	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Висловлювання на задану тему з опорою на ключові слова.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення).
1.4. Аналіз та інтерпретація усної інформації		
формулює тему та ідею усного повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); будує висловлювання відповідно до теми та ідеї усного повідомлення / тексту, добираючи та впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал; виявляє певний рівень обізнаності з теми, що обговорюється; дотримується теми спілкування; робить коротке повідомлення на задану тему на основі усного повідомлення.	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Формулювання теми та ідеї усного повідомлення. Висловлювання на задану тему. Дотримання теми спілкування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).
визначає основну і другорядну інформацію, мікротеми, важливі деталі в усному повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті); розрізняє основну та другорядну інформацію в усному повідомленні;	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Визначення та відтворення основної та другорядної інформації в усному повідомленні / тексті.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення).

викладає матеріал логічно, послідовно, враховуючи співвідношення основної та другорядної інформації; відтворює інформацію докладно, стисло, вибірково.		
характеризує особливості форми почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), зумовлені його змістом; розрізняє різні форми й особливості почутої інформації відповідно до змісту; розуміють повний зміст усного повідомлення та прослуханого тексту (висловлювання вчителя, пояснення, інструкції, об'яви, тексти різних типів, жанрів і стилів).	Сприймання на слух і розрізнення особливостей форми почутого відповідно до змісту.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання).
формулює основну мету почутого повідомлення; на основі формулювання мети прогнозує перебіг подальшої комунікації та/або її результат; розуміє мету почутої інформації; прогнозує подальшу комунікацію; будує власні висловлювання на основі почутого; формулює власне бачення проблеми; складає/розіграє діалог відповідно до мовленнєвої ситуації та мети спілкування й у межах визначеної тематики та сфер спілкування.	Сприйняття та розуміння основної мети почутого повідомлення. Прогнозування подальшої комунікації на основі почутої інформації. Побудова основної мети висловлювання на основі почутого повідомлення. Формулювання власного бачення проблеми з урахуванням перебігу подальшої комунікації.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання та говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).
аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом; вміє оцінювати почуте та доводити власні аргументи; вміє аргументувати висловлені тези з метою бути зрозумілим, переконливим співрозмовником; розуміє можливість різних поглядів на ту саму проблему; вміє оцінити аргументи й їх доказ, сформулювати своє бачення проблеми; висловлюється у зв'язку із ситуацією	Усне монологічне висловлювання, опис у зв'язку з ситуацією спілкування. Оцінювання почутого та зіставлення з власним досвідом. Побудова власних аргументованих висловлювань. Обговорення в ході діалогу – обміну думками.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).

спілкування, використовуючи аргументацію та виражаючи своє ставлення до предмету мовлення; бере участь у діалозі-обміні думками, вислуховує думки партнера, погоджується / не погоджується з ними, висловлює власну точку зору та обґрунтовує її; висловлює схвалення / не схвалення.		
виявляє взаємозв'язок змісту або інших компонентів літературного твору (цитат, уривків, епізодів, вчинків персонажів тощо) із власними потребами для особистісного розвитку; визначає причинно-наслідкові зв'язки змісту та компонентів тексту або літературного твору; аналізує та порівнює здобуту інформацію для особистісного досвіду; будує власні висловлювання на основі аналізу та порівняння змісту прослуханого / прочитаного; розуміє можливість різних поглядів на ту саму проблему; знаходить певні цитати, уривки, вчинки герої твору та співвідносить їх з власним досвідом; читає та здійснює вибіркового пошук певної частини твору; <u>у діалозі – обміні думками:</u> бере участь у діалозі-обміні думками, вислуховує думки партнера, погоджується / не погоджується з ними, висловлює власну точку зору та обґрунтовує її; висловлює схвалення / не схвалення.	Сприйняття та розуміння причинно-наслідкових зв'язків прослуханого або прочитаного тексту. Аналіз і порівняння здобутої інформації для особистісного розвитку. Побудова власного висловлювання на основі аналізу та порівняння змісту прослуханого / прочитаного. Оглядове читання (отримання загальної уяви про прочитане, швидкий, вибіркового пошук певної частини змісту). Обговорення в ході діалогу – обміну думками.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання та читання) та продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення). Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів, у тому числі медіа текстами.
розпізнає наявні в почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) факти, судження й аргументи; вилучає необхідну інформацію з почутого повідомлення відповідно до тематики та сфер спілкування.	Сприйняття, розуміння та розпізнавання основних фактів, суджень та аргументів у почутому повідомленні та текстах.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання) Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів, у тому числі медіа текстами.

формулює запитання, щоб уточнити розуміння почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); висловлюється у зв'язку із ситуацією спілкування, використовуючи уточнення; <u>у діалозі – розпитуванні:</u> запитує уточнюючу інформацію для кращого розуміння почутого, формулює запитання різних видів і самостійно запрошує інформацію, висловлюючи свою думку та стаючи на позицію відповідача.	Усне монологічне різних типів, жанрів і стилів та діалогічне мовлення у межах визначеної тематики та сфер спілкування. Діалог-розпитування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).
1.5. Оцінювання усної інформації		
обґрунтовує достовірність, повноту інформації, у разі потреби звертаючись до відповідних джерел, доречно цитуючи окремі фрагменти почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); виявляє своє ставлення до предмету висловлювання; будує висловлювання певного обсягу, добираючи та впорядковуючи необхідний для матеріал для обґрунтування достовірності та повноти інформації; цитує фрагменти прослуханого повідомлення / тексту.	Усне монологічне мовлення. Висловлювання на основі почутого.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення).
характеризує почуте з погляду основних правил спілкування, дотримується їх; враховує ситуацію спілкування й адресата мовлення в межах визначених сфер спілкування; дотримується правил спілкування (не перебиває співрозмовника, заохочує його висловлювати власну думку, зацікавлено та доброзичливо вислуховує його, вміє висловити незгоду з позицією іншого так, щоб не образити його, тощо); виявляє певний рівень обізнаності з теми, що	Усне монологічне різних типів, жанрів і стилів та діалогічне мовлення у межах визначеної тематики та сфер спілкування. Правила спілкування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне діалогічне мовлення).

обговорюється; використовує мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови, вдало користуючись лексичним і граматичним багатством мови.		
вказує на окремі особливості, зокрема етнокультурні, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування; розрізняє етнокультурні особливості спілкування мовою іврит з огляду на мовно-культурну специфіку; визначають інформацію, що сприяє або заважає сприйняттю комунікативної ситуації.	Розпізнавання, визначення та розрізнення етнокультурних особливостей та позитивних і негативних факторів, які впливають на комунікацію.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення).
характеризує вплив окремих деталей, зокрема художніх деталей, на сприйняття слухачем (адресатом) змісту почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); сприймає на слух, розуміє та виділяє необхідну інформацію в живому мовленні та текстах різних типів, жанрів і стилів; розуміє значення окремих деталей для загального розуміння змісту почутого.	Сприймання та розуміння на слух живого мовлення, а також текстів у відео- та аудіо записі з розумінням основного змісту та вилучення необхідної інформації.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання).
1.6. Висловлювання та обстоювання власних поглядів, ідей, переконань		
доброзичливо висловлює своє ставлення до думок інших осіб, зважаючи на неповноту або суперечливість почутої інформації; наводить кілька аргументів і прикладів на підтвердження власної позиції, використовуючи типові мовленнєві конструкції, доречні цитати з тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) для увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; логічно структурує власне повідомлення; враховує ситуацію спілкування й адресата мовлення в межах визначеної тематики та сфер	Побудова висловлювань для вираження власних позицій, поглядів, переконань у зв'язку з ситуацією спілкування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (усне діалогічне та монологічне мовлення).

спілкування; вміє аргументувати висловлені тези з метою бути зрозумілим, переконливим співрозмовником; розуміє можливість різних поглядів на ту саму проблему; дотримується правил спілкування (не перебиває співрозмовника, заохочує його висловлювати власну думку, зацікавлено та доброзичливо вислуховує його, вміють висловити незгоду з позицією іншого так, щоб не образити його, тощо); виявляє своє ставлення до предмету висловлювання.		
1.7. Використання вербальних і невербальних засобів під час представлення своїх думок		
використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками; добирає стиль мовлення відповідно до мети, потреб і умов спілкування; дотримується норм у виборі мовленнєвих засобів; використовує окремі засоби художньої виразності у власному мовленні; будує та розігрує діалог відповідно до запропонованої мовленнєвої ситуації та мети спілкування у межах визначеної тематики та сфер спілкування.	Усне діалогічне мовлення. Вербальні та невербальні засоби спілкування. Побудова та розігрування діалогів різних типів.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне діалогічне мовлення). Інсценізація, драматизація.
1.8. Регулювання власного емоційного стану		
розповідає про власний емоційний стан, описуючи окремі відтінки настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту); описує емоційний стан інших осіб або літературних персонажів, аналізуючи їх вчинки і висловлювання; контролює власний емоційний стан під час	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Розповідь та опис, висловлювання у зв'язку з власним емоційним станом, на основі почутого / прочитаного тексту, надання характеристики.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення). Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів.

презентації тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), зокрема під час художньої декламації; наводить приклади з текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) щодо вміння (невміння) керувати емоціями, пояснюючи емоційний стан літературних персонажів (зважаючи на ситуацію, епоху, національні традиції та звичаї тощо) для розвитку власного емоційного інтелекту; використовує потрібні вербальні та невербальні засоби для збагачення міжособистісної комунікації позитивними емоціями, створення комфортної атмосфери спілкування, спонукання співрозмовників до певних дій; надає характеристику власному емоційному стану та героям прослуханого / прочитаного тексту.		
II. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) і використання її для збагачення власного досвіду		
2.1. Сприймання тексту		
читає тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних функціональних стилів і жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; вголос читає із достатньою швидкістю, плавно, з гарною дикцією, відповідно до орфоепічних та інтонаційних норм, пристосовуючи темп, тембр, гучність читання до змісту, стилю тексту, авторського задуму і особливостей слухачів (ступінь підготовки, зацікавленість даною темою тощо); мовчки читає незнайомий текст із достатньою швидкістю та розуміє після одного прочитування фактичний зміст, що співвідноситься з метою читання та сферами спілкування; причинно-наслідкові зв'язки; основну думку; виражально-	Сприймання та читання вголос та мовчки текстів різних жанрів і стилів у різний спосіб, зміст яких відповідає комунікативно-пізнавальним потребам, інтересам і віковим особливостям учнів 5 класів. Формування, розвиток техніки читання вголос та мовчки. Розуміння самостійно прочитаних текстів, що належать до різних родів літератури, стилів, типів і жанрів мовлення. Оглядове читання (отримання загальної уяви про прочитане, швидкий, вибірковий пошук певної частини змісту).	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).

зображувальні засоби прочитаного твору; читає та здійснює вибірковий пошук частини змісту прочитаного твору; удосконалює техніку читання вголос і мовчки: співвідносить графічний образ слова з його звуковим образом на основі знання правил читання; виразно читає уголос невеликі тексти (об'яви, повідомлення, діалоги), які містять вивчений матеріал; читає з розумінням основного змісту тексти різних типів: листи, сторінки із щоденника, листи-запрошення, вірші, короткі художні й інформаційні тексти (об'яви, вивіски, меню, сторінки календаря, медійні тексти); розуміє зміст нескладних автентичних текстів різних типів, жанрів і стилів, які співвідносяться з особистісною, публічною й освітньою сферами спілкування.		
пояснює функції основних складників друкованого чи цифрового текстового джерела інформації (заголовка, змісту, анотації тощо), а також розрізняє складники структури тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) відповідно до його жанрово-родової належності та стилевих особливостей; використовує заголовок, зміст та анотацію для оптимізації роботи з текстом; співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним і культурним контекстом; <u>у ході навчаючого читання:</u> читає нескладні тексти різних типів, повно та точно розуміючи текст на основі його інформаційної обробки (сміслового та структурного аналізу окремих фрагментів тексту,	Сприймання, розрізнення основних складників текстів різних типів, жанрів і стилів. Навчаюче читання (максимально повне та точне розуміння усієї інформації, глибоке опрацювання тексту, критичне осмислення матеріалу).	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).

вибіркового перекладу та ін.); встановлює причинно-наслідковий взаємозв'язок фактів і подій тексту; оцінює отриману з тексту інформацію, висловлюють власну думку.		
2.2. Аналіз та інтерпретація тексту		
характеризує порушені в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) проблеми; проєціює власний або відомий життєвий досвід на порушені в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) проблеми; висловлює власну думку про прочитане; <u>у ході навчаючого читання:</u> читає нескладні тексти різних типів, повно та точно розуміючи текст на основі його інформаційної обробки (сміслового та структурного аналізу окремих фрагментів тексту, вибіркового перекладу та ін.); встановлює причинно-наслідковий взаємозв'язок фактів і подій тексту; оцінює отриману з тексту інформацію, висловлюють власну думку.	Аналіз та інтерпретація текстів у ході різних видів читання. Навчаюче читання (максимально повне та точне розуміння усієї інформації, глибоке опрацювання тексту, критичне осмислення матеріалу).	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).
знаходить у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) відому і нову інформацію; визначає головну і другорядну інформацію у прочитаному тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті); піддає сумніву інформацію з тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) на підставі розрізнення фактів і суджень про факти; формулює тему та основну думку тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту); виокремлює в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) мікротеми; визначає спільні і різні елементи змісту і форми подібних за певними структурними ознаками	Знаходження інформації у текстах різних типів, жанрів і стилів. Виокремлення основної та другорядної інформації. Ознайомлювальне читання (пізнавальне читання для виявлення основної інформації, складання загального уявлення про текст).	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).

текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів), творів національної літератури; запам'ятовує прочитане; виділяє основну та другорядну інформацію; знаходить різні структурні елементи у тексті; <u>у ході ознайомлювального читання:</u> визначає тему / основну думку; виділяє головні факти, опускаючи другорядні; встановлює логічну послідовність основних фактів тексту; здогадується про значення окремих слів (на основі подібності з іншими мовами, за моделями, за словотворчими елементами, за контекстом); користується виносками, словником та довідником.		
поєднує інформацію, подану в різні способи (словесно, графічно тощо) у межах одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів); розрізняє тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних стилів, типів та жанрів у контексті авторського задуму; розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту); самостійно працює з текстом; користується словником, довідковою літературою та іншими, у тому числі, інтернет джерелами; <u>у ході пошукового читання:</u> добирає необхідну / цікаву інформацію, переглянувши один текст або декілька коротких текстів.	Синтез отриманої інформації. Пошукове читання (знаходження у тексті конкретної інформації з вилученням необхідної / потрібної інформації).	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання).
2.3. Збагачення естетичного та емоційно-чуттєвого досвіду.		

характеризує емоційний стан персонажів у літературному творі, їх поведінку та вчинки, виявляючи толерантність, з увагою до етнокультурної специфіки; проводить паралелі між образами та ситуаціями, зображеними в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті), і власним життєвим досвідом; проекує власну поведінку в ситуаціях, подібних до тих, що зображено в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті); висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) людей, подій, ситуацій тощо; пояснює вплив прочитаного на формування власного естетичного смаку, кола читацьких інтересів; висловлює власну думку про прочитане.	Характеристика емоційного стану героїв прочитаного твору та визначення власної позиції та відношення. Різні види читання та говоріння.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (читання та говоріння – усне монологічне та діалогічне мовлення).

2.4. Оцінювання тексту

обґрунтовує значення інформації, здобутої з прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), для розв'язання завдань, використовуючи різні жанри, форми і способи представлення повідомлень; визначає актуальність і несуперечливість тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) (наприклад, чи наведена інформація є правдивою, незастарілою, не містить суперечностей), на основі власного досвіду та досвіду інших осіб; розкриває актуальність літературних творів у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб; аргументує власну оцінку прочитаного тексту	Оцінювання текстів різних типів, жанрів і стилів. Різні види читання. Робота з текстом.	Рецептивні види мовленнєвої діяльності (читання)

(зокрема художнього тексту, медіатексту), наводячи доречні цитати; аргументовано обґрунтовує власну думку про прочитане.		
2.5. Добір текстів для читання		
залежно від мети читання обирає самостійно або з допомогою інших осіб тексти, зокрема твори національної літератури різних стилів і жанрів, аргументує свій вибір; описує свої літературні вподобання, наводячи приклади прочитаних творів; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; використовує для розв'язання завдань актуальні та достовірні текстові/медіатекстові джерела інформації; самостійно працює з текстом.	Самостійний добір та використання текстів різних типів, жанрів і стилів. Користування різними видами читання. Усне монологічне мовлення. Опис.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (читання та говоріння – усне монологічне мовлення).
2.6. Перетворення текстової інформації		
переказує зміст тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у різний спосіб відповідно до завдання; переказує (докладно, стисло, вибірково) вивчені прочитані твори, діалогічні та монологічні висловлювання з урахуванням ситуації спілкування, типів, жанрів і стилів; письмово виконує (докладно, стисло, вибірково) навчальні перекази; самостійно створює висловлювання на відповідну тему.	Перетворення текстової інформації (усно). Усне та письмове переказування (докладне, стисло, вибірково).	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння – усне монологічне мовлення, письмо).
фіксує потрібні елементи тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), оптимізуючи написане за допомогою окремих графічних позначок; представляє текстову інформацію з одного	Перетворення текстової інформації (письмово). Письмове узагальнення текстової інформації.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (письмо).

джерела (зокрема художнього тексту, медіатексту), використовуючи різні способи і засоби візуалізації змісту; створює текст за визначеними характеристиками на основі певної графічної інформації (діаграми, графіка тощо); узагальнює інформацію різними способами візуалізації.		
2.7. Творче читання.		
творчо опрацьовує прочитаний текст (зокрема художній текст, медіатекст), у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів тощо; за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (мультфільм, театральну сценку, відеоролик, блог тощо); самостійно працюють з текстами різних типів, жанрів і стилів.	Створення власних творчих проєктів на основі прочитаного. Різні види читання. Усне переказування.	Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності (читання та говоріння – усне переказування).
III. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів національної літератури; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови		
3.1. Створення письмових висловлювань		
записує власні міркування або інформацію з інших джерел; створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата та власний життєвий досвід; оформлює власне висловлення, враховуючи принципи академічної доброчесності; складає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними словотвірними, лексичними, орфографічними, граматичними, пунктуаційними та стилістичними нормами; добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення;	Побудова письмових текстів (монолог, діалог) різних типів, жанрів і стилів у рамках тематики та сфер спілкування. Письмові твори.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (письмо).

самостійно створює письмові тексти про себе, свою родину, висловлюють в них власну думку про певну подію, ситуацію, прочитаний твір (не менш ніж 6 речень), дотримуючись вимог до мовлення; складає план вперш пред'явленого тексту; відповідає письмово на запитання за вивченим текстом; заповнює таблиці за зразком; складає запитання до тексту та відповідає на них; самостійно створює письмові тексти та висловлює в них власну думку про певну подію, ситуацію, прочитаний твір, медіа текст, дотримуючись вимог до письмового мовлення; вдосконалює написане; самостійно пише тексти у межах вивченої тематики та сфер спілкування (не менше 10 речень); заповнює формуляр, анкету, повідомляючи про себе основні відомості (ім'я, прізвище, вік, стать, громадянство, адреса).		
3.2. Письмова взаємодія в режимі реального часу (у цифровому середовищі)		
пише невеликі типові повідомлення на захищених цифрових сервісах і в соціальних мережах; висловлюється у захищеному цифровому середовищі щодо проблем, пов'язаних із власним життєвим досвідом, зокрема навчанням, читацькою практикою; дискутує в онлайн-середовищі на знайомі теми, пов'язані із власним життєвим досвідом, навчанням, уподобаннями тощо; порівнює позиції учасників дискусії; толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні і різні думки учасників дискусії; дотримується норм етикету під час	Письмове спілкування в цифровому середовищі. Створення висловлювань і текстів відповідно до тематики та сфер спілкування.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (письмо).

онлайн-спілкування; взаємодіє з іншими особами у цифровому середовищі, дбаючи про безпеку; дотримується принципів академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії; пише вітання зі святами, висловлюючи побажання; пише особисті листи другу / відповідає на лист друга, описуючи події та свої враження, зберігаючи норми письмово етикету з мови іврит.		
3.3. Редагування письмових текстів		
виправляє помилки у змісті, будові та мовному оформленні власних висловлень; пояснює окремі виправлення; аналізує зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу; коригує текст на основі проведеного аналізу; доповнює та/або змінює окремі частини тексту відповідно до теми та мети висловлювання; вдосконалює письмовий текст; визначає способи запобігання помилкам у власному мовленні; демонструє здатність до конструктивної взаємодії в процесі редагування; робить короткі виписки із тексту з метою їх використання у власних висловлюваннях; удосконалює написане.	Аналіз і коригування помилок у власних висловлюваннях. Удосконалення самостійно написаного тексту.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (письмо).
IV. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, їх аналіз		
4.1. Дослідження мовних явищ		
виокремлює та розрізняє мовні одиниці кожного з рівнів (звуки, частини слова, слова, форми слова, словосполучення, речення, тексти); <i>Звукова система мови, орфоепія:</i> висловлюється відповідно до орфоепічних норм; <i>Лексикологія:</i>	Звукова система мови. Орфоепія. Орфоепічні норми. Лексикологія і фразеологія. Однозначні та багатозначні, стилістично й емоційно нейтральні та стилістично й	Аналітико-синтетичні вправи та завдання для навчання аспектам мови. Мовні ігри. Робота з текстами різних типів, жанрів і

розрізняє однозначні та багатозначні, стилістично й емоційно нейтральні та стилістично й емоційно забарвлені слова. <i>Синтаксис і пунктуація:</i> будує „Сміхут” за вивченими правилами; конструює прості словосполучення, визначає головне та залежне слово в них; визначає правильний або неправильний порядок слів у складнопідрядному реченні; конструює складнопідрядні речення причини; встановлює смислові та синтаксичні відношення у складнопідрядних реченнях для обґрунтування вибору розділових знаків; пунктуаційно правильно оформлюють складні речення.	емоційно забарвлені слова. Синтаксис та пунктуація. Словосполучення. Сполучена конструкція – „Сміхут”, яка складається з двох слів. Правила побудови найпростіших форм. Визначення головного та залежного слова в простих словосполученнях. Порядок слів у простих словосполученнях. Складне речення. Порядок слів у складнопідрядному реченні. Складнопідрядне мети. Прийменник כִּי з інфінітивом. Складнопідрядне причини типу: ...אחר כך, ...; ...אחרי זה...; ...אחרי ש... Складнопідрядне речення з підрядним причини. Вживання сполучників לכן, כי. Розділові знаки у складнопідрядному реченні.	стилів, у тому числі із медіатекстами. Усі види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо)
порівнює та зіставляє мовні одиниці кожного з рівнів за визначеними ознаками; вирізняє окремі мовні явища у своєму та чужому мовленні, пояснює їх суть; порівнює тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) з погляду наявності в них певних мовних явищ; використовує мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови, вдало користуючись лексичним, граматичним багатством мови; Лексичне та граматичне значення слова. визначає лексичне та граматичне значення слова; визначає граматичні характеристики частин мови.	Морфологія. Повторення про лексичне та граматичне значення слова, про частини мови та їх граматичні характеристики. Іменник. Вираження відмінникових відношень за допомогою прийменників. Ознайомлення з прикладами поєднання іменника з займенниковими суфіксами (на прикладі іменників שלום, אהות, אה, שם, אה). Прикметник. Ознайомлення зі ступенями порівняння	Аналітико-синтетичні вправи та завдання для навчання аспектам мови. Мовні ігри. Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів, у тому числі із медіатекстами. Усі види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо)

Іменник. визначає відмінки іменників відповідно до вжитих прийменників; вживає деякі іменники із займенниковими суфіксами. Прикметник. утворює та вживає різні ступені порівняння якісних прикметників; узгоджує іменники з прикметниками за родами і числами; визначає винятки. Займенник. визначає значення займенника כל; вживає у власному мовленні різних значеннях; називає питальні займенники; виділяє їх з інших груп займенників; вживає у мовленні з деякими прийменниками. Числівник. називає кількісні числівники чоловічого роду від 11 до 19 та жіночого роду від 20 до 100; розрізняє їх форму; вміє рахувати у даних межах, сполучувати їх з іменниками, вживати в усному та писемному мовленні; складає усні висловлювання на теми, визначені у програмі; розрізняє порядкові числівники чоловічого та жіночого роду; узгоджує числівники з іменниками; позначає дати літерами івритського алфавіту. Дієслово. відмінює дієслова окремих дієслівних груп у минулому часі; відмінює дієслово „бути” להיות у минулому часі за родами; вживає дієслово „бути” в усних і писемних	прикметників (יותר גדול, הכי קטן). Узгодження іменників і прикметників за родами і числами. Винятки שולחנות גדולים. Займенник. Означальний займенник כל у значеннях „весь”, „кожний”. Питальні займенники מה, מי, מן, з прийменниками אף, עם, ל, לו, לה, להם. Числівник. Кількісні числівники чоловічого роду від 11 до 19 та жіночого роду від 20 до 100. Порядкові числівники чоловічого та жіночого роду (повторення). Узгодження числівників з іменниками. Позначення дат. Дієслово. Минулий час дієслів. Загальні поняття. Відмінювання дієслова „бути” להיות у минулому часі. Дієслова форми дієслівної основи активної простої дії Пааль та активної інтенсивної дії Піель у теперішньому часі та інфінітиві. Модальні дієслова „можу”, „повинен”, „хочу”, «люблю» (повторення). Вживання модальних дієслів з інфінітивом. Прислівник. Прислівники часу. Прислівники місця. Прийменники. Відмінювання прийменників אף, עם, ל, לו, לה, להם за особами (повторення של, ל).	

висловлюваннях на теми: „Коли я був зовсім маленький”, „Як мої батьки були школярами”; вживає дієслова форми дієслівної основи активної простої дії Пааль та активної інтенсивної дії Піель у теперішньому часі та інфінітиві; вживає модальні слова з дієсловами у формі інфінітиву та теперішнього часу у мовленні; добирає та називає дієслова наказового способу у певній мовленнєвій ситуації. Прислівники. визначає прислівники часу тамісця та вживає їх у мовленні. Прийменники. відмінює прийменники ל, את, עם, של, за особами; вживає прийменники та визначає їх значення: מן, אצל; בשביל, עד Сполучники. вживає сполучники כדי, אחר כך у складних реченнях.	Прийменники מן, אצל, בשביל, עד Сполучення ... ל היה Сполучники. אחר כך, כדי.	
” , що ן” та „רрозрізняє випадки написання „ ן”, в кінці та на початку слова; ”в кінці слова; ן: „-כ” або „ןвипадки написання „ ן” в середині слова та правила ן – „ כ” – „ ן” або „ןнаписання „ ן.כ”	Особливості івритської орфографії. „ן” або „כ”: „ן” на початку слова; „ן” в кінці слова; „כ” в кінці слова. „ן” або „כ”: „-כ” в кінці слова; „כ” – „ כ” в середині слова. „ן” або „כ”.	Орфографічні вправи та завдання.
4.2. Використання знань з мови в мовленнєвій творчості		
творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречно нестандартні рішення, обґрунтовуючи зроблений вибір; відтворює окремі художні засоби для втілення власних творчих намірів; розуміє множинність різних тлумачень тієї самої проблеми;	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Побудова письмових текстів (монолог, діалог) різних типів, жанрів і стилів.	Використання мовних умінь і навичок у продуктивних видах мовленнєвої діяльності (говоріння, письмо). Аналітико-синтетичні вправи та завдання для навчання аспектам мови.

будують висловлювання певного обсягу, добираючи та впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал; формулюють власне бачення проблеми; складають коротке повідомлення на задану тему на основі прочитаного/прослуханого, висловлюючи свою думку та відношення; висловлюються у зв'язку із ситуацією спілкування, використовуючи уточнення, аргументацію та виражаючи своє ставлення до предмету мовлення.		Мовні ігри. Робота з текстами різних типів, жанрів і стилів, у тому числі із медіатекстами. Усі види мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо)
наслідує окремі стильові риси тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у процесі створення власного тексту або медіатексту для взаємодії з іншими особами; створює тексти різних типів, жанрів і стилів з опорою на зразок самостійно створює тексти / медіа тексти відповідно до різних стилів і сфер спілкування	Усне монологічне мовлення різних типів, жанрів і стилів. Побудова письмових текстів (монолог, діалог) різних типів, жанрів і стилів.	Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння, письмо). Робота з текстом.
вирізняє спільні та різні риси між власним мовленням і мовленням інших осіб, урізноманітнює власне мовлення завдяки читанню літературних творів, роботі із словниками та довідковими джерелами; розрізняє усне та писемне мовлення; орієнтуються у сферах спілкування; застосовує у власному мовленні правила мовленнєвого етикету; користуються виносками, словниками і довідниками (друкованими й електронними).	Загальні відомості про мовлення Загальні уявлення про мовлення як засіб спілкування, пізнання і впливу; сфери спілкування, усне та писемне мовлення. Мовленнєвий етикет. Користування різними видами читання	Усі види мовленнєвої діяльності.

ПРИКІНЦЕВА ЧАСТИНА

ОРІЄНТОВНІ ФОРМИ ОЦІЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з мови іврит, як й інших мов корінних народів і національних меншин, які вивчаються як окремий предмет у ЗЗСО України, в 5-9 класах має здійснюватися на основі компетентісного підходу до навчання та забезпечити досягнення очікуваних результатів навчання учнів відповідно до мети та завдань предмету, рівня сформованості умінь і ключових компетентностей.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з огляду на сучасні тенденції розвитку освіти передбачає взаємодію учасників освітнього процесу на *суб'єкт-суб'єктній основі*.

Здійснення контролю й оцінювання рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнів відбувається на основі **формульованого та підсумкового оцінювання** (*тематичному та завершальному*), а також на проміжних етапах (*поточному та семестровому*). Об'єктами оцінювання є як навчальний процес, так і його результат на певному етапі.

Орієнтовні вимоги до критеріїв оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів у процесі навчання мови іврит будуть визначені на основі загальних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів з мов національних меншин як мов вивчення у класах (групах) у ЗЗСО України, які нині знаходяться на стадії розроблення.

ІКТ – ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ МОВИ ІВРИТ

1. Ivritil <https://ivritil.cet.ac.il/>
2. Bishvil Haivrit <https://ivritil.cet.ac.il/Bishvil-Haivrit/>
3. Italam <https://www.italam.org/italam-fed.dev-italam-org/mainApp/index.html>
4. Jewishinteractive <https://www.jewishinteractive.org/project/ji-tap/>
5. Ji Tap <https://jitap.net/activities/>
6. Quizlet <https://quizlet.com/ru>
7. Quizizz <https://quizizz.com/>
8. Padlet <https://padlet.com/>
9. Edpuzzle <https://edpuzzle.com/>
10. Thinglink <https://www.thinglink.com/edu>
11. Powtoon <https://www.powtoon.com/>
12. H5P <https://h5p.com/>
13. PollEverywhere <https://www.polleverywhere.com/>
14. Google (Google Forms, Google Classroom, Google Suite, Google Meet,) <https://www.google.com>
15. Granatum solution <http://granatum.tilda.ws/222222>
16. Flipgrid <https://info.flipgrid.com/>
17. Kahoot <https://kahoot.com/>
18. Платформи Zoom, Microsoft Teams тощо.

ДОДАТКОВІ НМК З МОВИ ІВРИТ ДЛЯ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

1. «Агада шель сафа», М. Коген. Єрусалим, «Академон», 1992.
2. «Аколь хадаш», Ч. 1 - 4., М. Оен, Ш. Хайат, С. Шалом. Єрусалим, 1990 - 1994.
3. «Алеф бейт .Дерех хадаша легораат іврит», Р. Гербер. Єрусалим, „Академон”, 1995.
4. «Алеф Бет Єладім ломдім іврит», Ч. 1 - 3, І. Талмуд. Тель-Авів, 2003 -2005.
5. „Беальпе убехтав”, А. Ліфшиц, С. Якубовські. Єрусалим, 1985.
6. «Боу нільмад алеф бет», Р. Паргай, Г. Коблінер. Єрусалим, «Маалот», 1991.
7. «Боу нільмад іврит», Ч.1, 2. Р.Паргай, Г. Коблінер .Єрусалим, «Маалот», 1993.
8. Газета «Шеар ле-матхіль», Єрусалим.
9. «Дібурім, дібурім», Р. Даніель, Л. Скіба, Г. Прейслер, М. Камер. Єрусалим, „Академон”, 1996.
10. «Іврит мінхатхала», Ш. Хайат, С. Ізраелі, Г. Коблінер. Єрусалим, „Академон”,1990.
11. «Іврит мін хатхала хадаша», Ч.1, Ш. Хайат, С. Ізраелі, Г. Ковлінер. Єрусалим, „Академон”, 2000.
12. «Іврит мінхатхала хадаша», Ч.2., Ш. Хайат, С. Ізраелі, Г. Ковлінер. Єрусалим, „Академон”, 2001.
13. «Іврит мінхатхала хадаша», касети для слухання для Ч.1., Ш. Хайат, С. Ізраелі, Г.Ковлінер. Єрусалим, „Академон”, 1990.
14. «Іврит хайа», Н. Барас, Ш. Хайат. Єрусалим, 1989.
15. «Іврит бешлошім шіурім». Єрусалим, 1985.
16. «Мадрегот», А. Рівлін. Єрусалим, 1986.
17. «Мадрегот»: посібник для вчителя, А. Рівлін. Єрусалим, 1986.
18. «Оврім леіврит», Ч. 1, І. Аміт, А. Разі. Тель-Авів, «Матах», 1992.
19. «Оврім леіврит», Ч. 2., І. Аміт, А. Разі. Тель-Авів, «Матах», 1993.
20. Посібник з вивчення граматики івритського дієслова для рівнів „алеф” та „бет”. Єрусалим, „Академон”, 1985.
21. «Сіпурім рішонім». Єрусалим, 1981.
22. «Шеат іврит», Ч. 1 та Ч.2, - Е. Лауден, Л. Вайнбах. Тель-Авів, «Матах», 1994 - 1995.
23. .«Хайесод». Єрусалим, 1987.

ЗМІСТ

<i>Назва розділу</i>	<i>Сторінки</i>
ВСТУПНА ЧАСТИНА	
I. Вступ	2
II. Мета, завдання, пріоритети та структура предмета «Мова іврит».	3
III. Шляхи реалізації змісту навчання мови іврит у базовій середній освіті.	8
IV. Види навчальної діяльності відповідно до методів навчання мови іврит.	14
V. Особливості організації освітнього процесу з мови іврит у базовій середній школі.	23
ОСНОВНА ЧАСТИНА	
5-й клас	25
6-й клас	47
ПРИКІНЦЕВА ЧАСТИНА	
	72